

NEVZUHUR

EDEBİYAT KÜLTÜR SANAT

OCAK 2020 / SAYI : 73

NEVZUHUR

SAHİBİ:
MUSTAFA AKBABA

GENEL YAYIN YÖNETMENİ:
ALİ DEMİREL

YAYIN KURULU:
BEKİR KARA
HASAN TÜLKAY
MEHMET ERÇİN

ADRES:
Atatürk Cd. 1306 Sk.
Akbaba Apt. No: 1/2 ANTALYA

TLF : 0 (242) 241 80 62 - 63

BELGEGEÇER: 0 (242) 241 41 74

www.mustafaakbaba.com.tr

e-posta: alidemirel47@hotmail.com

ISSN : 1308 - 1403

BASIM YERİ
TUNAHAN OFSET & MATBAACILIK
Tel : 0 (242) 248 90 88
www.tunahanmatbaa.net
info@tunahanmatbaa.net
tunahanoffset@gmail.com
Sinan Mh. Atatürk Cd. 1254 Sk.
Rıfat Türkcan Psj. No: 14/7
Muratpaşa / ANTALYA

YAYIN TÜRÜ :
Yerel - Süreli
İki Ayda Bir Yayınlanır

NEVZUHUR da yayımlanan yazılar
kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.

NEVZUHUR da yayınlanan eserlere
telif hakkı ödenmez.

NEVZUHUR
Bir kültür hizmeti olup, para ile satılmaz.

NEVZUHUR da
Yayınlanan bütün yazıların sorumluluğu
yazarına aittir. Gönderilen yazıların
yayınlanması, Yayın kurulu nun
kararına bağlıdır.

NEVZUHUR Yayınlarının tamamına
www.mustafaakbaba.com.tr adresinden
ulaşabilirsiniz.

BU SAYIMIZDA YAYINLANAN

BİR DAHA YOLUM DÜŞTÜ DİYARBAKIRA

MUSTAFA AKBABA

HELLEN VE HELLENİSTİK YALANLARI-2

Tarihçi ALİ DEMİREL

BEN BİR BABA TANIMIŞTIM

DR. MEHMET GÜNEŞ

ATSIZ'IN ÖLÜMÜ

ABDULLAH SATOĞLU

İSİMLER VE İZLERİNDE

İSTANBUL'UN FOLKLORUNA DOKUNMAK-1

ANDAÇ

ANTALYA ŞEHRENGİZİ

M.NİHAT MALKOÇ

OKUYUCU İLE SOHBET

Değerli NEVZUHUR dostları;

Bir yılı geride bırakıp yeni bir Milâdi yıla daha girerken, dergimiz NEVZUHUR da 13. Yaşına adım atmış oluyor. Beraberliğimizin uzun yıllar devam etmesi Cenab-ı Allah'dan niyazımızdır.

İlk yazımız MUSTAFA AKBABA'nın olup *BİR DAHA YOLUM DÜŞTÜ DİYARBAKIR'A* başlığını taşıyor. Gezdiği yerleri mümkün olduğunca ince ayrıntılarıyla kaleme alan yazarımızın bu yazısını da ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

ALİ DEMİREL, geçen sayıdaki yazısının devamını *HELLEN VE HELLENİSTİK YALANLARI-2* başlığıyla sürdürüyor. Batı dünyasının her konuda olduğu gibi tarih konusunda da yaptıkları riyâkarlıkları gözler önüne seren bu yazı dikkatlerinizden kaçmayacaktır.

Dr. MEHMET GÜNEŞ'in *BEN BİR BABA TANIMIŞTIM* başlığını taşıyan denemesi sizleri içerisine çekip farklı duygularda dolaştıracaktır.

ABDULLAH SATOĞLU ise, *ATSIZ'IN ÖLÜMÜ* başlığıyla kaleme aldığı yazısıyla sayfalarımız arasında yerini alıyor.

Her ne kadar kendisi Antalya'da ikâmet etse de ruhu İstanbul semalarında gezinen ANDAÇ, *İSİMLER VE İLÇELERİN İZİNDE İSTANBUL'UN FOLKLORUNA DOKUNMAK-1* başlığını uygun gördüğü yazısıyla İstanbul sevdalılarına ziyafet çekerken, önümüzdeki sayılarda da bu konuya devam edeceğininin işaretini veriyor.

M. NİHAT MALKOÇ da *ANTALYA ŞEHRENGİZİ* unvanlı şiiriyle sayfalarımıza ayrı bir renk katıyor.

Bir sonraki sayıda buluşabilmek ümidiyle hoşçakalınız.

NEVZUHUR

BİR DAHA YOLUM DÜŞTÜ DİYARBAKIR'A

MUSTAFA AKBABA

insan, gittiği yerlerde bir sebepten göremediği önemli mekânlar olursa, tekrar oraya gidip eksik kalan yerleri de görme arzusu içerisinde oluyor. Tabii arzulamak başka şey, nasip olup olmaması başka bir şey.

Diyarbakır'a ilk gidişimde zaman yetersizliğinden dolayı görülmesi gereken bazı yerleri görme imkânım olmamıştı. Kasım ayı sonlarında bir vesile ile yolum tekrar Diyarbakır'a düştü. Bunu fırsat bilip daha önce göremediğim bazı yerleri de görmeye çalıştım. Diyarbakır'ın nüvesi olan İç kaleyi de bu ikinci gidişimde görmek kısmet oldu.

Diyarbakır'ın tarih ve kültür dokusunun en önemli noktasını oluşturan bu alanın geleceğe aktarılmasını sağlamak amacıyla 'Diyarbakır Surları Ve İç Kale Projesi' başlatılmış, 2004 yılında Bakanlığın oluruyla İç Kale Diyarbakır Müze kompleks alanı olarak değerlendirilmiş.

Tarihte Vilâyetin yönetim merkezi olan İç Kale, M.Ö. 3 binde Hurriler döneminde inşa edilmiş. İç Kale'de yer alan Amida Höyüğü ise kentin kurulduğu ilk nokta olup M.Ö. 6 binden itibaren yerleşim görmüş. Kanunî Sultan Süleyman döneminde 1524-1526 yıllarında surlarla çevrilerek genişletilmiş olan İç Kale'nin ikisi kente, ikisi dışa açılan dört kapısı bulunuyor.

Şu anda İç Kale; Amida Höyüğü ve Artuklu Sarayı, St. George Kilisesi, Hz. Süleyman Camii ve 27 Sahabe Türbesi, Artuklu Kemer, Aslanlı çeşme, Atatürk Müzesi, Cephanelik, Jandarma Binası, Eski Cezaevi, Kolordu Binası, Adliye A ve Adliye B binalarından müteşekkil müze kompleksini içerisinde barındırıyor.

İç Kale'nin batısında, Amida Höyük ve höyüğün üzerinde Artuklu Sarayı kalıntıları yer almaktadır. Yapılan çalışmalar, höyüğün M.Ö. 6. Binden itibaren iskân edildiğini göstermektedir. Höyük üzerinde 1962 yılında yapılan çalışmalar sonrası, sarayın Artuklu hükümdarı Melik Salih Nasirüddin Mahmud (M.S 1200-1222) tarafından yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Araştırmalar, Artuklu Sarayı'nın Diyarbakır bilim ve kültür hayatının önemli bir merkezi olduğunu ortaya

koymuştur. Ünlü İslâm âlim ve mücidi Bediüzzaman Ebu'l- izz İsmail b. Er Rezzaz el Cezeri uzun yıllar bu sarayda yaşamış ve mühendislik tasarımlarını tanıttığı ünlü kitabı; Kitab-ül camii Beyn -el ilmi vel- amel En Nafi-i fi Sinaat-il hiyel'i burada yazmıştır.

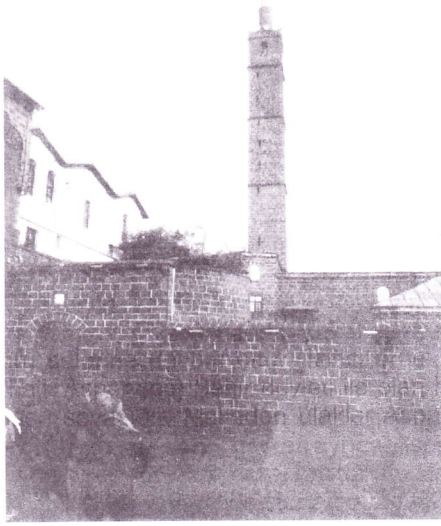

Artuklu Kemer

Mekanik alanında eser veren İslâm bilgini Cezeri'nin hayatı hakkında, kitabın girişindeki kısa açıklamanın dışında bilgi yoktur. 1181-1206 yılları arasında Âmid'de (Diyarbakır) Artuklu hânedanının himayesinde bulunduğunu söyleyen Cezerî, 1205'de tamamladığı ünlü eserini Emir Nâsirüddin Mahmud'un isteği üzerine kaleme almıştır.

İç Kale'de surlara bitişik olarak yapılmış olan Kale Camisi, Hz. Süleyman veya Nasiriyye Camisi adıyla da tanınır. Daha çok da hemen bitişigindeki Sahabeler Türbesi sebebi ile ' Hz. Süleyman Camii ve 27 Sahabe Türbesi' olarak anılıyor. Şehidlikle birlikte iç içe girmiş durumda olan mekân önemli bir ziyaret merkezi. En erken tarihli yazıtı minaresinde olup 1160. Yazıtında, Nisanoğulları'ndan Ebu'l- Kasım Ali'nin yaptırdığı bildiriliyor. Mimarının Hibetullah el Gürgani olduğu sanılmaktadır. Birkaç kez onarılan yapı, kesme taştan olup eklemeler ve onarımlarla özgün biçimini yitirmiş durumdadır. Ana mekân içten beşik tonoz, dıştan düz çatıdır.

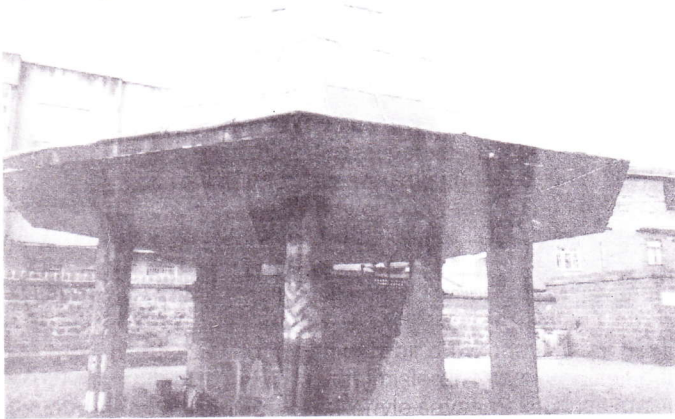
Sahabeler Türbesi'nin yapım tarihi, bazı kaynaklarda 639'a kadar iniyor. Girişinde, 1631-1633'de Silahtar Mustafa Paşa'nın yaptırdığını gösteren yazıtı var. Son yıllarda Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce tümüyle onarılmış.

Hz. Süleyman Camii ve 27 Sahabe Türbesi

Camiye 'Hz. Süleyman Camii' denmesinin sebebi; Hz. Halid bin Velid'in oğlu Hz. Süleyman'ın burada medfun bulunmasından dolayı.

Kentin güneyinde, Mardin Kapısı yakınında bulunan, 1564-1572'de Behram Paşa tarafından yaptırılmış olan Behram Paşa Camii; Osmanlı mimâriyle mahallî özelliklerin kaynaştığı dikkat çekici bir örnek olarak görülmesi gereken yerler arasında bulunuyor. Diyarbakır'ın taş işçiliği yönünden zengin yapıları arasında hususi bir yeri var. Külliye olarak yapılmış olmasına rağmen, caminin dışında günümüze yalnızca hamam ulaşabilmiştir.

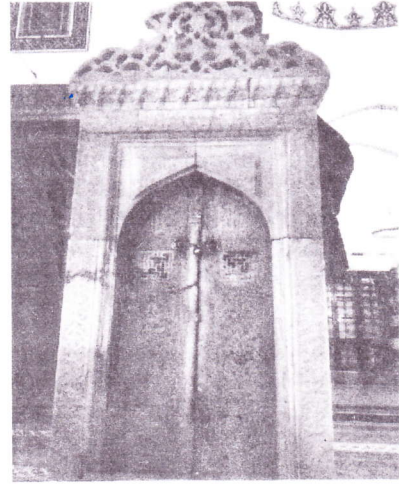

Behram Paşa Camii'nin şadırvanı

Cami; tümüyle kesme taştan, tek kubbeli bir yapı olarak inşa edilmiş. Son cemaat yeri beş kubbeli olup orta kubbe yüksek tutulmuş. Son cemaat yeri, şadırvanla birlikte zengin süslemeli sütunlarıyla sütunlu saray izlenimi veriyor. Mukarnas bordürlü Taç Kapı ayrı bir güzelliğe sahip. Caminin iç duvarları 16.yy İznik çinileriyle kaplı. Taştan mihrap ve minber çok süslemeli. İnce mermerden yapılmış, üzerindeki işçiliği ile dikkatleri bilhassa üzerinde toplayan minber kapısı ayrı bir değer arz ediyor.

Diyarbakır'a bu gidişimde, 'Peygamberler Diyarı' olarak vasıflandırılan Eğil'i de görmek kısmet oldu. Merkeze 50 km. mesafede bulunan, farklı zaman dilimlerinde değişik inançların hüküm sürdüğü Eğil, bulunduğu coğrafi konum itibarıyla her zaman önemini korumuş. 1316/1898 tarihli Diyarbakır Salnâmesi'nde, Diyarbakır'da kabri bulunan peygamber, sahabe ve evliyaya aid türbelerin anlatıldığı kısımda bugünkü ifade ile, "şehirimizin güzel kokulu toprağına defnedilen, yüce

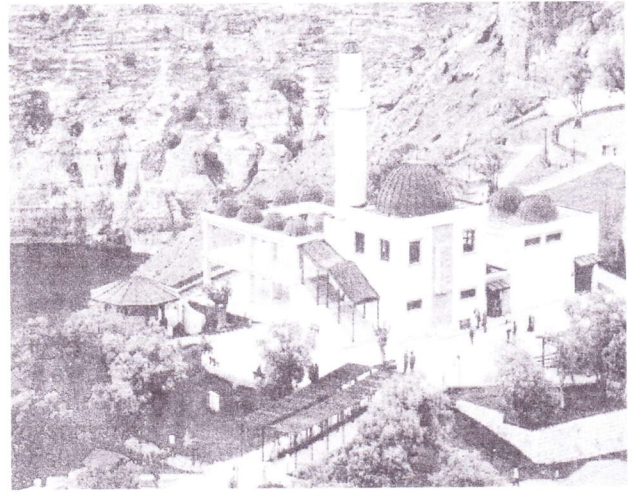
kuvvet ve manevî feyizleriyle şehrimiz halkını faydalandıran büyük peygamberler, mükerrem sahabeler ve hürmete lâayık büyüklerimizin türbelerinin ve makamlarının bulunduğu yerlerin ve adı geçene bağlı vakıfların çizelgesidir." denilerek; Nebi Zülkiflî (as), Nebi Elyesa (as), Nebi Harun-i Âsafî (as), Nebi Hallak (as), Nebi Harut (as)'ın kabirlerinin Eğil'de bulunduğu bilgisine yer verilmektedir. Ayrıca; Nebi Ömer (as), Nebi Zennun (as), Nebi Danyal (as) ve Nebi Hürmüz (as)'ın kabirlerinin de Eğil'de bulunduğu halk arasında kabul edilegelmiştir.

Behram Paşa Camii minberi

Hz. Elyesa'nın Hz. İlyas devrinde yaşadığı ve Hz. İlyas gibi dinin emir ve yasaklarını insanlara bildirdiği bilinmektedir. Hz. Elyesa (as) Kur'an-ı Kerimde ismi geçen 25 peygamberden biri olup En'âm Suresi 86. Ayette ve Sa'd Suresi 48. Ayette ismi zikredilmektedir.

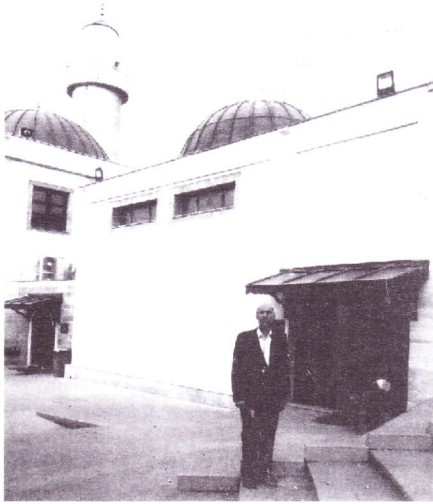
Hz. Zülkiflî'nin Hz. Eyyûb (as)'ın oğlu olduğu yönünde bilgiler bulunmakla birlikte, Elyesa Peygamberin amcası oğlu olduğu yönündeki bilgiler yoğunluktadır. Kendisine peygamberlik vazifesi verilen Hz. Zülkiflî dinin emir ve yasaklarını insanlara bildirmiştir. Hz. Zülkiflî'nin Hz. Elyesa'dan sonra peygamberlik vazifesi ile görevlendirildiği ve asıl adın Bışr olmasına rağmen, Hz. Elyesa'ya kefil olduğu için 'kefil olan' anlamına gelen Zülkiflî adını aldığı rivayet edilmektedir. Hz. Zülkiflî (as) Kur'an-ı Kerimde ismi geçen 25 peygamberden biri olup, Enbiya Suresi 85. Ayette ve Sa'd suresi 48. Ayette ismi zikredilmektedir.

Hz. Elyesa ve Hz. Zülkiflî (as)'ın Nebi Harun Tepesi'nde cami bitişiğinde bulunan türbeleri

Hz. Elyesa (as) ve Hz. Zülkiflî (as) kabirleri Dicle Baraj Gölü havzasında kalacağı için Eğil Kaymakamlığı'nca

oluşturulan komisyon tarafından 13-16 Eylül 1995 tarihleri arasında Nebi Harun Tepesi'nde yaptırılan türbeye nakledilmişler.

Türbenin girişi

Bilindiği üzere, Elyesa (as)'ın bir kabri de Şanlıurfa sınırları içerisindeki Eyyüb Nebi'de bulunmaktadır. 'Bu nasıl olur?' demeyin. İnsanlar yüreklerinde yaşattıkları nebi, evliya gibi Allah dostlarına olan muhabbetlerinden dolayı, gelen rivayetler doğrultusunda değişik yerlerde kabirler, mekânlar oluşturabiliyorlar.

O manevî mekânı da 2010 yılının Ekim ayı başlarında ziyaret etmiştim. (o seyahatimi gecikmeli de olsa "Bizim İller Güzel İller" başlığı altında Nevzuhur'un 31. Sayısında yazıya dökmüşüm) O ziyaret esnasında görevlilerin bize anlattığı rivayet şöyle idi:

Elyesa (as), Eyyüb Peygamberin kabrini ziyaret etmek amacıyla çok uzun yollar kat ederek gelir. Kabre çok yaklaştığı bir yerde insan suretine giren iblis orada ne aradığını sorar. Elyesa (as) da Eyyüb Peygamber'in kabrini aradığını söyleyince, Elyesa (as)'mı oradan uzaklaştırmak amacıyla onun Buralarda değil çok uzakta olduğunu söyler. Yorgun argın oraya kadar gelmiş olan Elyesa (as) daha fazla dayanamaz, asâsını olduğu yere dayar ve orada ruhunu teslim eder. Asâ da bir ağaca dönüşür.

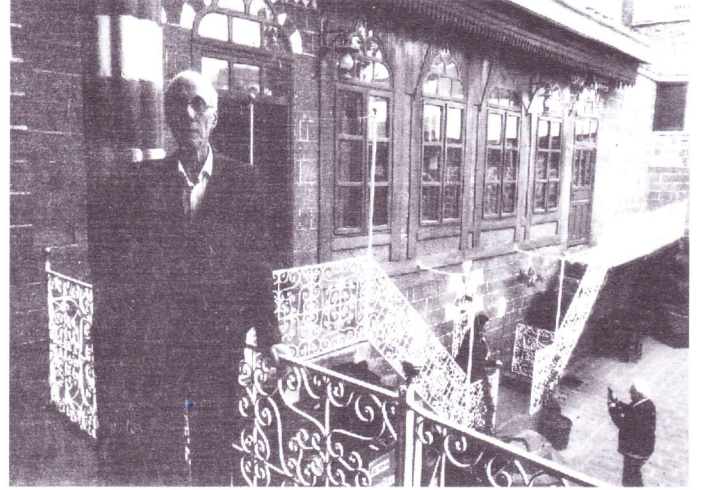
O ağaç yakın bir tarihte kurumuş. 1992 yılında çevre düzenlemesi yapılırken Elyesa (as)'nın kabrine de bugünkü türbesi yapılmış. Kuruyan bu ağacın kök kısmı kabrin yanında hâlâ durmakta. Yine görevlilerin bize söylediklerine göre bu ağaç canlıyken yapraklarında Arab harfleriyle, "Lâ ilahe İllallah Muhammeden Resûlullah" yazısı görülmüş.

Bu ara malûmattan sonra biz yine Diyarbakır'a dönecek olursak; Dicle Nehri kıyısında yer alan, yaklaşık 10.000 dönümlük Dicle Nehri yayılmış olan 'Hevsel Bahçeleri' burada tarımın beşiği durumunda. Dün olduğu gibi bugün de birçok ürünün yetiştirildiği bir yer. Bu bölge aynı zamanda kuşların göç yolu üzerinde olup şimdiye kadar 200'e yakın kuş türü kayıtlara geçmiştir.

Cahit Sıtkı Tarancı'nın doğduğu ev, yazarın adının verildiği sokakta yer alıyor. Klasik Diyarbakır evlerinin bütün özelliklerini taşıyan yapı 1733 tarihli olup bugün 'Cahit Sıtkı Tarancı Müzesi' olarak hizmet veriyor.

Diyarbakır'a gidip manevî ve tarihî mekânları görmek güzel ama oralara kadar gidip de Diyarbakır mutfağından güzel lezzetleri tadmadan dönerseniz geziniz eksik kalmış sayılır. Kaburga dolması, ciğer ve karışık hazırlanan kebabı en önde gelen yemekler arasında bulunuyor. Üzerine de fıstıklı veya cevizli olarak hazırlanmış olan Burma kadayıfını yiyerek midenize bayram ettirebilirsiniz.

Diyarbakır bu kadar mı? Elbette değil!.. Ama iki gidişimde de önemli olan çok yerini görüp mutfağını tanımış olduk.

Cahit Sıtkı Tarancı Müzesi

Zaten güzel vatanımızın her bir yeri ayrı güzel, ayrı bir değer. Mümkün olduğunca gezip görüp değerlendirmek gerekir.

Dicle Baraj Gölü üzerinde tekne ile gezinti
Yaparken Kral mezarlarına rastlıyorsunuz

HELLEN VE HELLENİSTİK YALANLARI-2

Tarihçi ALİ DEMİREL

Böyük! Aleksandır/İskender M.Ö. 334 yılında 35.000 (otuzbeşbin) savaşıdan oluşan ordusuyla doğu seferine başladı. O çağda Anadolu'yu siyasi yönetimi altında tutan Pers İmparatorluğu ülkeyi Satraplıklara bölmüş (vilayet) ve her birine vali atayarak yönetmekteydi. Her satraplığı küçük bir askeri birliği vardı. Büyük! İskender Anadolu'ya girişte bunları yendi. Elbette yener; koskoca Makedonya ordusu, bir Pers valisinin muhafız birliği olan küçük bir garnizonun askerlerini yenemesin mi? Ama batılı tarihçiler (bu tarihçilerin elebaşlarının kimler olduğunu da yazı içinde göreceksiniz) Perslere karşı büyük bir zafer kazanmış gibi göstermekteler. Makedon ordusu, asıl Pers ordusuyla karşılaşılacak ve Savaşılacak ama bu küçük çarpışmalar o savaş değil... B. İskender ordusunu Ege sahillerinden Akdeniz sahilleri boyunca yönlendirdi. Bu durum amacına uygundu şöyle ki; onlarca küçük site/şehir devleti o güzergâhtaydı. Her site devletine yaklaşıldığında hemen ulaklar gönderiliyor, para, değerli eşyalar ve ordu için gerekli olan her şey isteniyordu. Bu istekler tehditle birleşince; site devletinin yöneticileri, kendilerinin ve halkının ellerinde olanları toplayıp teslim ediyorlardı. Sonra da ordu doğuya doğru hareketine devam ediyordu. Aynı uygulama bir sonraki şehir devletinin başına geliyordu. Ama her şey bu kadar sorunsuz

değildi, bazı şehir devletlerinin hemen her deneni yapmaya niyetleri yoktu. Bu konuyla ilgili iki örnek sanırım ilginizi çekecektir: B.İskender ve ordusu Antalya yöresine geldiğinde ulak gönderiyor, diğerleri gibi yine küçük şehir devletleri de istenenleri verdikten sonra B. İskender'e bağlılıklarını ve saygılarını sunuyorlardı. Ulak gönderilen şehir devletlerinden birisi de Terme (soslanmış haliyle – Termessos) şehir devleti idi. Termeli yöneticiler ulaklara 'biz sizin kralınıza hiçbir şey vermeyiz, alabiliyorsa gelip alsın' dediler. B. İskender bu cevaba çok bozuldu, ordusunu harekete geçirdi. Gelip Termeyi kuşattılar. Günler geçti, haftalar geçti; o zamanın çok büyük bir ordusu, en iyi zırh ve silahlarda donatılmış ordusu, Terme savunmasını kıramadı ve şehre giremediler. Daha fazla zaman kaybetmek de istemeyen B. İskender kuşatmaya son verdi ve doğuya doğru seferine devam etti... İkinci örnek ise Aspant (soslanmış hali- Aspendos) Şehir devleti ile olan hileli/kaypak söz (diplomasi) savaşıdır. Makedon ulaklar Aspantlardan da para ve değerli olan bazı şeyler isterken ayrıca, Aspantların özel olarak yetiştirdikleri bir sürü (bin kadar) atı da istediler. Aspantlar istekleri makul buldular ve kabul ettiler ama tedarik için zaman istediler. B. İskender ordusunu doğuya doğru harekete geçirinceye kadar beklediler. Makedon ordusunun gitmeye başladığını haber alan Aspantlar istenen para, eşya ve atları vermeyeceklerini Makedonlara iletiler. Bu duruma çok sinirlenen B. İskender, bir miktar askeri birliği Aspantların şehrine gidip gereğini yapmaları emrini verdi. Verdikleri cevaptan sonra Makedon askerlerinin kendilerine saldıracağını doğru tahmin eden Aspantlar, karşı koyacak askeri güçleri olmadığından paralarını, değerli eşyalarını, yiyecek bütün erzaklarını ve o çok iyi yetiştirdikleri atlarını da alıp dağlara doğru uzaklaştılar. Aspent kentine giren Makedon askerler, terk edilmiş, bomboş bir şehirle karşılaştılar. B. İskender'in acelesi vardı ve doğuya doğru seferine devam etmesi gerekiyordu, dolayısıyla askerlerinin Aspantların peşinden gitmesini istemedi... Anlaşılabileceği gibi B. İskender doğu seferine giderken Anadolu'dan şöyle bir geçip gitmiştir, hepsi bu!..

Makedon ordusunun Pers ordusunu yenmesine gelince: Pers ordusu ile Makedon ordusu İssos (bu da soslu) denilen yerde karşılaştılar. Savaşı Makedon ordusu kazandı, kazandı ama bilinmesi gereken çok önemli bir özellik var. İssos savaşını Makedon ordusundaki özel süvari birliği kazandı. Bu seçkin süvariler; at üstünde savaşan, ellerindeki uzun (yaklaşık 5 metre uzunlukta) mızraklarını çok ustaca kullanan, başka ordularda olmayan silah ve savaş taktiği ile saldıran gerçek savaşçılardı. Pers ordusunu yenen bu seçkin askerler; Pelaks Budununa (şu Yunanistan'ın asıl sahibi Turanik budun) mensup savaşçılardı!..

O çağda Ortadoğu sahipsiz bir durumdaydı. Tek güçlü devlet Perslerinkiydi, onlar da yenilmişlerdi. Mısır kendiliğinden haber göndererek (belkide kendileriyle savaşmak için gelmesin diye) B. İskender'e bağlılıklarını bildirdiler. Babil tarafı ise tamamen sahipsiz durumdaydı ve halkın ileri gelenleri hemen teslim oldular... Ordusuyla Hindistan tarafına hareket eden B. İskender, orada da büyük bir askeri güçle karşılaşmadı ama oralarda yağmalanılacak, zorla alınacak bir şey de bulamadı, Hindistan halkı, fakirlikten öte aç idi... Bu arada B. İskender'in, zenginliklerle dolu olduğu haberini aldığı Orta Asya'ya sefer yapmaya çalışması var. Bu amaçla Semerkant'a kadar gider. Gider de... Devamını ünlü Quintus Curtius' tan okuyalım: *"İskender 328 lerce Semerkant civarında bir yere gelir ve Sakaların komutanı kendisini karşılar. Komutan kendisine şöyle der: -Buraya dost olarak geldiyseniz mesele yok, sizi ağırlamaktan şeref duyarız. Yok düşman olarak geldiyseniz, unutmayın ki biz sizinle Tuna'da hemhududuz."* (Quintus Curtius'in "İskender" kitabından.)

B. İskender Orta Asya sevdasından vazgeçer.

"İskitler, Sakalar veya Divan-ı Lüğati Türk'te, İskender'in karşılaştığı Chou'lar, hepsi aynı millet. Buradan da şuraya varıyoruz, demek ki M.Ö. 7 yy'da Zeki Velidi Togan'ın

dediği gibi Macaristan ovalarından Çin sınırına kadar uzanan yekpare bir Türk İmparatorluğu var." (Prof. Dr. Dursun Yıldırım Hacettepe Üniv. Öğr. Üyesi Türk Kültürünü Araştırma Ens. Başkanı.)

Bu uzunca serüvenden sonra B. İskender Babil'e yerleşti. Her ne kadar B.İskendere Yeni Hellen tamgası vurulmuş ise de; o pek de Hellen gibi (Hellenistik) davranmıyordu. Köklü bir inancı ve bağlılığı da yoktu ki; tavır ve davranışlarıyla tam bir Pers diktatörü haline gelmişti. Mesela Pers hükümdarı gibi giyinmeye başladı, Proskinesis (hükümdar karşısında yere kapanarak selamlama) uygulaması gibi Pers geleneklerini de benimsemişti ve uygulatıyordu!.. Babil'deki yaşantısı bir devlet adamına yaraşır şekilde değildi. Kendisini zevk ve eğlenceye vermişti. Yine bir eğlence gecesinde rahatsızlanır ve 2-3 gün sonra 33 yaşındayken ölür (M.Ö. 323). Makedonya'dan çıkışından, Babil'de ölünceye kadar geçen zaman sadece 13 (onüç) yıl. Bu zaman dilimi insanlık tarihi göz önüne alındığında, derler ya 'devede kulak', bu süre devede bir kıl bile sayılmaz. Anadolu'dan geçip gittiği süre ise 'yok' sayılacak kadar az bir zamanı kapsar. B.İskender bir daha Anadolu'ya hiç gelmedi...

İşte sadece 13 yıl olan bu kısacık zaman dilimine, sözde Avrupalı tarihçiler "Hellenistik Çağ" diyorlar!.. Dahası ne hikmetse, Anadolu'da bir sene bile kalmayan ve sadece askerlerden oluşan bu gezginler veya haramiler sürüsüne ne değerler yüklenmekte! Medeniyet götürmüşler! Bilgi ve sanat götürmüşler, daha neler neler... Bu Hellenistik çağı(!) Yaratıncılar Anadolu'da hiç eğleşip kalmadılar. Ama ne hikmetse; kıyı şehirlerimizde, iç taraflarda hatta bütün Anadolu'daki arkeolojik kazılarda veya tesadüfen ele geçen, bütün eserler 'Hellenistik' oluyor. Allah Allah!.. Bu saçma durum, her tarihi esere Hellenistik/B.İskender'i bulaştırma işi günümüzde de sürmektedir. Pek çok örnek var, bir tanesini bile görmek yeter: Tv kanalı NTV, tarih 01 Aralık 2019, saat 9,27. Programın adı "Avrupa'dan Anadolu'ya". Programın konusu Avrupa Birliği'nin (AB) organize ettiği 'Erasmus' projesinin Türkiye'deki bilgi merkezlerinden Gaziantep tanıtılıyor. Bu arada; çoğu insanımızın bilmediği başka bir gerçeği dile getirmek isterim. AB tarafından adına, Türkiye'de de uygulanan projeler düzenlenen Hollandalı Papaz Desiderius Erasmus (1465-1536)'un nasıl azılı bir Türk düşmanı olduğu, umarım yetkililerimizce biliniyor... Gelelim NTV'nin yayınına; Programı sunan kişi, Erasmus Projesi kapsamında Gaziantep'i anlatırken sözü Zeugma'ya getirdi ve de 'Çingene kıızı' adı verilen mozaik tablo için şu ifadeye kullandı. *"Zeugma'daki bu Çingene kız mozaik eserin, Büyük İskender'den esinlenerek yapıldığı sanılmaktadır" !!!* Nasıl yani? Çingene kız eserde esmer, B. İskender sarışın olarak biliniyor/yazılıyor. Çingene kız 'Çingene' B.İskender ise 'Makedon'. Çingene kız 'bayan', B. İskender ise 'erkek' olarak biliniyor! 'Çingene Kızı' mozaik tablosunu yapan sanatçı bu eserini yaparken B. İskender'in neresinden esinlenmiş acaba?..

Sözde batılı tarihçiler Hellenistik Çağ dedikleri zaman dilimini, yaklaşık 300 (üçyüz) yıla çıkarırlar, bu durum da ayrı bir garabet. Şöyle ki: B.İskender öldükten sonra komutanlar kendi aralarında anlaşma sağlayamadılar, yani içlerinden biri başa geçmesi gerekirken her biri kendisinin yönetmek istediği topraklara yöneldi. Sonunda birbirleri ile savaşmaktansa sözde fethettikleri toprakları aralarında paylaşarak yönetmek istediler. Böylece bağımsız satraplıklar (valilikler) oluştu. Valiler kendilerince hanedanlık oluşturdular ve bir diktatör olarak geçimlerini / hayatlarını sürdürdüler. Bu valilikler dönemi ne kadar sürmüş olabilir bilinmez ama sözde tarihçiler bunu 300 yıla kadar çıkarıyorlar! Öyle bile olsa, diktatör zihniyetli ve de paralı asker kökenli olan bu valilerin, yazılanlar gibi medeniyet dağıtıcıları, hele hele olmayan medeniyeti dağıtıcıları aklı, mantığa ve de tarihi gerçeklere uymuyor. Açıkçası yalan... Biliyorum birçok okur bu yazıklarına kuşkuyla bakacak çünkü, daha ana okulundan itibaren bütün okullarda öğretilenler,

romanlar dâhil pek çok kitap türünde yazılanlar, filmler, tiyatrolar, hatta sözde belgeseller hep yalan ve uydurma tarihi anlatırlar bize. Bütün bunları sadece ben görüyorum/anlıyorum ve yazıyorum sanıyorsanız yanılıyorsunuz. İşte size bazı örnekler vereyim.

İsviçreli araştırmacı, saygın bilim insanı Eberhard Zangger bakın neler diyor: "...Bu güne kadar tarihi antik Yunan hayranı Batılı tarihçiler yazdı. Anadolu'nun gerçek sahipleri gözardı edildi." "...Truva antik kenti aslında şu anda görünenin 100 katı daha büyük bir alana yayılıyor. Çünkü bu kent, bundan dört bin yıl önce Anadolu'da yaşayan ve haklarında çok az şey bilinen Luvi Uygarlığı'nın etkisi altındaydı." (Burada araya gireceğim; Luvilerin Turanik bir budun olduğu biliniyor. 'Turan' adı sonradan konya da bu kültür ve inanç birliği günümüzden 17000 –onyedibin- yıl öncesinden vardı) "...Dünyanın yedi harikasında üçü eskiden Luvilere ait olan topraklarda yer aldığı gibi, Sokrates öncesi Ege filozoflarının hemen hepsi Luvilere ait devletlerde ortaya çıkmıştır." ... Gazeteciler Sayın Zangger'e soruyorlar; "Avrupalı arkeologları eleştiriyorsunuz, siz de bir Avrupalısınız. Sizin onlardan farkınız nedir?" Eberhard Zangger'in bu soruya verdiği cevap ilginç: "Ben daha farklı bir zihniyetle yetiştirildim. Liseye gitmedim, pratik bir işte çalıştım. Konservatör olarak. Ondan sonra diplomamı aldım ve üniversiteye gittim. Klasik bir eğitimim olmadı. Arkeolog değil de jeolog olduğum için, Avrupalı arkeologların yaşadığı şekilde benim beynim yıkanmadı."!!!

Finlandiyalı Tarihçi Mathias Aleksander ve İsveçli Prof. Sven LAGERBRING Kendi milletlerinin tarihlerinin yanlış olduğunu belirterek doğruları yazmışlardır...

Daha niceleri var ama en ilginç saptamalar; Anatoli Fomenko ve gurubunun, geçmiş zamanlar (tarih) ile ilgili yaptıkları araştırmaları sonucu ortaya koydukları gerçeklerdir. Söz konusu araştırmalar yapılırken, konuları ile ilgili binlerce kitap, tarihi kalıntı ve belgeleri incelemişler. İncelemeler sonucu ortaya attıkları görüşlerinin bazılarını benimsemeyenler var, siz okuyucular da onların bazı tezlerini benimsemeyebilirsiniz. Ama bilim, tarihi kalıntılar ve belgeler ışığında serimledikleri saptamalarının, çoğunluğunun doğruluğu tartışılmaz. İşte bazıları:

-Günümüzde öne sürülen ve okullarda okutulan tarih; sözde bilimsel hesaplamalara dayalı olduğu iddia edilerek; Josef Jüst Skaliger, Dionisius Petavius ve Sethus Calvisius tarafından uydurulmuş ve Batılı tarihçiler arasında yaygınlaştırılmıştır.

- Fransız astrolog I. Skaliger'in (1540-1609) kronolojisi bilime dayanmaz ve sahtedir.

- 11. yüzyıl öncesine ait inanılabilirliği olan tek bir belge bulunmamaktadır.

- Eski Roma, Yunan ve Mısırlılara ait bilgiler Rönesans döneminde rahiye tarafından oluşturulmuştur.

- Türkiye'nin yalancı tarihini, 1800 lü yıllarda Yunanlar, İngilizler ve Fransızlar yazdılar.

- Günümüzde "gerçek" diye bilinen; Firavunlardan, Sezar'dan, Büyük İskender dâhil nice kahramanlar ve onların döneminde geçtiği sanılan olayların, başka kişilerle, başka "yazınsal kopyaları" olduğu belirtilmektedir... İşte bu durum çok ilginç! Fomenko ve gurubu; tespitlerinin kolay anlaşılması için bir de kroki çıkarmışlar. Krokiyi incelediğimde tam bir şaşkına döndüm! Batılıların nasıl bir hırsızlığı, yalancılık, yutturmaca, dalavere ve beyin yıkama ustaları olduğunu biliyordum ama bu krokiyi inceleyince inanın "bu kadarına pes" dedim...

Yukarıda yazdıklarımın dışında, aklı başında ve tarafsız olan batılı bilim insanları da var ama borusunu öttürenler fanatik KÖTÜLER! Bu kötüler kim/kimler? Bu kötüleri Kim/kimler yönlendiriyor ve koruyor?..

Doğruyu bulup savunanlar sadece yabancı tarihçi ve bilim insanları değil, bizim içimizden de doğruları araştıran ve bilen tarihçi ve bilim insanlarımız var. Bunlardan öne çıkan bazıları şunlar:

Adile Ayda
Kâzım Mirşan
Haluk Tarcan
Muazzez İlmiye Çığ
Aytunç Altındal

Sadece bu beş aydın insanımızın yazdığı kitapları okumak bile kişinin uyanmasına yeter.

Sayın NEVZUHUR okurları, bu konuda yazılacak çok şey var, insanlarımız uyandırılmalı.

Antalya Müzesi ve diğer müzelerimizde ziyaretçilere, batılı kötülerin kafalara soktuklarını değil gerçekler söylenmeli/yazılmalı. Hellenistik Hellenistik, ille de Hellenistik! Teraneleri sadece kişileri yalanlara inandırma çabalarından başka bir şey değil. Yalnızca bu Hellenistik konusu ile sınırlı olmayan beyin yıkama ve kişilerin düşüncelerini istedikleri şekilde düzenleme çalışmaları pek çok konuda aralıksız olarak ve artarak sürmektedir...

Sayın NEVZUHUR okurları, yazıyı bitirirken şunları yazmalıyım: Gerçek Hristiyanlığın son bulduğu İznik Konsülünden sonra, Hristiyanlar dini gerçeklikten uzaklaştırıldı. Hristiyanlığın fanatik görevlileri olarak ve de batının mağrur ırkçıları olarak ortaya çıkan kötüler faaliyete geçtiler. Diğer pek çok kötülüklerle birlikte, kendilerine göre uydurdıkları insanlığın tarihini yazdılar. Bu sözde tarihçilerin bakış açısına göre, tarihi gerçeklerin hiçbir önemi yoktur. Onlara göre yazdıkları tarih; saptırdıkları inançlarına, fanatik ırkçılıklarına ve de sömürü düzenlerine hizmet etmeliydi. Sadece yalan yazmak yetmiyordu; eski çağlardaki tarihin ya üstünü kapatıp unutturulmaları ya da kendilerine hizmet edecek şekilde yeniden yazılıp/uyarlanmaları gerekiyordu, bunları da yaptılar/yapmaktalar...

İnsanlığı yapılan bütün kötülükleri; Dul Kadının Oğlu (duvar ustası Hiram) ve onun kalfalarının üstüne yıkmak çok da haklı sayılmaz. Gerçeği görebilmek için Yerlik'in dünyadaki baronlarına bakmak gerekir. Bu baronlar kime bağlı???...

BEN BİR BABA TANIMIŞTIM

DR. MEHMET GÜNEŞ

O, içimizden birisiydi... Sıradan bir insan gibi görünmesine rağmen, sıra dışı pek çok özelliğin sahibiydi... O, 70 yıllık ömrünü kul olma şuuruna müdrik olarak yaşamış; iyiliği, sevgiyi, saygıyı, samîmiyeti, edebi, ölçüyü, dürüstlüğü, hoşgörüğü tavır ve davranışlarında yaşatmış, yaşadığı ve etrafına yaşattığı güzelliklerin mükâfatı olarak da Hac yolunda fânî ömrünü tamamlamış bir bahtiyardı...

Ben bir baba tanıdım;

O, tevârüs edilmiş bir asâletin ve unutturulmak istenen bir medeniyetin eşsiz güzelliklerini şahsında tebârüz ettirmiş ve "Yaradan'a îmânı olmayanın, insana saygısı olmaz" diyerek İslâmî ölçüler olan insânî hasletleri "ete kemiğe büründürüp" bir hayat biçimine dönüştürmüştü... O, lügatinden; ahde vefâ, fedâkârlık, diğerkâmlık, sükûnet, itidâl, teennî, sabır, şükür, tevekkül, teslîmiyet, muhabbet, merhamet, letâfet, nezâket, zarâfet, ferâset, basîret vs. gibi kelimeleri çıkarmadığı için, bu kelimelerin tedâî ettirdiği tavır ve davranışlar da hayatından hicret etmemişti...

Ben bir baba tanıdım;

O, Allah (c.c.) aşkıyla yanan, Resûlullah (s.a.v.) muhabbetiyle sevdalanan, ömrünü Hakk'a adayan, yüreği "din ü devlet, mülk ü millet" diye çarpan; vatanına bağlı, milletine sevdâlı bir Anadolu insanıydı... O, emdiği sütün, içtiği suyun, yediği ekmeğin, bastığı toprağın, astığı bayrağın hakkını veren, ticâreti ibâdet olarak gören, ama aslâ ibâdetini ticâret metâi

yapmayan, diliyle kalbi arasındaki mesâfeyi ortadan kaldıran, kâliyle hâlini birleştiren, söylediklerini yaptıklarıyla güzelleştiren aksakallı bir alperendi...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

O, Allah(c.c.)'tan başka hiçbir şeyden korkmazdı... Yiğitliğin ölçüsünü "Allah(c.c.)'tan korkmak, zâlimden korkmamak" diye târif ederdi... Allah (c.c.) hatırlından daha üstün bir hatır, vatan ve millet menfaatinden daha yüksek bir menfaat tanı mazdı... O, kul hakkına titizlikle riâyet eder, akrabalık ve komşu hukukuna çok önem verir, "Hatırdan, gönülden geçici olma"maya âzamî gayret gösterirdi... O, ganî gönüllüydü; mala-mülke hiç önem vermez, parayı-pulu uzun süre yanında misafir etmez, sık sık Erzurumlu İbrâhim Hakkî Hazretleri'nin;

"Mal sahibi mülk sahibi,
Hani bunun ilk sahibi,
Mal da yalan, mülk de yalan
Var biraz da sen oyalan..."

dizelerini terennüm eder ve Şeyh Sâdî'nin "Dünya bir metâ değil ki nizâa değsin" mısraını dilinden düşürmezdi...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

Onun çehresi derin çizgilerle doluydu... Yüzündeki her çizgi, çektiği sıkıntıların bir tezâhürüydü... Hayatı çileyle dokunmuş, ömrü âdeta bir çile harmanı olmuştı... Her türlü meşakkatî çekmiş, fakat hiçbir zaman kaderinden şikâyetçi olmamıştı... "Kadere îmân eden kederden emin olur." sözünü kendisine rehber edinmiş ve her zaman "Emrine şükür" demesini bilmişti... "Nasılsınız?" sorusuna muhatap olunca:"Muhanete muhtaç olmayacak kadar varlıklı, kendime yetecek, ibâdetimi yapacak kadar sağlıklıyım" cevâbını verirdi...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

O, ütüsüz elbiseler giyen, alınterinin ekmeğini yiyen, çalışmaktan hiçbir zaman geri kalmayan, gururlu fakat aslâ kibirli olmayan, mazluma el uzatan, zâlimden ayak çekmeyen, gönülünden zikri, dilinden şükürü hiç düşürmeyen, rızık endişesi taşımayan, sıdk ile "Allah kerim" dediği için hiçbir zaman yüreği üşümeyen, kazancı helâl, övücü Hilâl, güvenci Zât-ı Zül-Celâl olan bir babaydı...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

"Kaba softa ham yobaz" tâifesini aslâ tasvip etmez, akıl süzgecinden geçmeyen söz ve davranışları onaylamaz, mesnetsiz dînî yaklaşımları kabul etmez; zarfa değil mazrufa önem verir, münevver insanların sohbetinden büyük zevk alır ve Türkistanlı âlim Hoca Nasrullah Efendi'nin her sözüne mutlak îtibâr eder, "Âlimler, peygamberlerin vârisleridir" hadîsini çok sık tekrarlar...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

O, devlet adamını iyi tanı r, millete hizmet eden insanlara hürmet edilmesi gerektiğine inanır, devlet adamı kılığı çeken bir toplumun ve millette özdeşleşmeyen bir devletin uzun ömürlü olamayacağını tarihî hâdiselerden çok güzel misâller vererek anlatırdı... O; dînimizle, dilimizle, tarihimizle, millî kimliğimizle her zaman övünür; kültür ve medeniyetlerin ruhî temellerinin inanç, içtimâî temellerinin ise bu inanca bağlı ahlâk nizâmı olduğunu vurgulardı... Türk-İslâm medeniyet dâiresinden ayrılıp, Batılılaşma sevdâsına düşülmesini "bâtılaşma" olarak gördüğü için külliye reddeder, milletin hilâfına yapılan "bâtıcı uygulamalar" ve "ruh kökümüzü" kaybettiren tasarruflar hakkında seviyeli tenkitlerde bulunur ve bu mevzudaki sözlerini Mehmet Âkif'in:

"Beyinler ürperir Yâ Rab, ne korkunç inkılâb olmuş:
Ne din kalmış, ne îman, din harâb, türâb olmuş!
Mefâhir kaynasın gitsin de, vicdanlar kesilsin lâl;
Bu iznihlâl-i ahlâkî yürürken, kalmaz istiklâl!.."

dizeleriyle tamamlardı... O, devletin millet mihverinde hareket etmesi; seyfiye ve mülkiyenin, ilmiyenin ve kalemiyenin arkasında yol tutması; alınterinin, göz nûrunun ve duânın birbirine dayanarak silah çatması gerektiğine bütün kalbiyle inanırdı...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

O, Kur'ân'ın ilk emrinin "Oku" olduğunu ve kızların da mutlaka okutulması gerektiğini vurgular, gençlere hoşgörü lü davranır, kimlerle nasıl konuşulması gerektiğini iyi bilir, herkesle şakalaşırdı... Akranlarıyla yaptığı, cümle sonlarına "koyulan" - 'Anadoluya mahsus harf-i târif diye vasfedebileceğimiz- "noktalama işâretleri"nin mebzul miktarda kullanıldığı "gümrüksüz sohbetler"den de âzâde kalmazdı... Yeri ve zamanı gelince "kelp oğlu kelp..." gibi hafif dozlardan başlayan "âsâbı müsekkinleri" lüzûmu ölçüsünde tüketerek yüreğini yelpâzelerdi...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

O, tam bir sohbet erbâbıydı, Türkçe'yi mükemmel kullanır ve çok akıcı konuşurdu... Kolay kolay kalp kırmaz, ama inanç ve ideâllerine bir saldırı olursa aslâ kimseden sözünü çekmez, çok sert ve misliyle mukâbele ederdi... Çok parlak bir zekâ ve müthiş bir hafıza sahibiydi... "İlk mektep" dışında bir okul bitirmemiş olmasına rağmen, kendisini çok iyi yetiştirmiş, çok geniş bir dînî ve millî kültüre sahip olmuştı... Konuşmalarında, Türk-İslâm tarihinden kıssalar anlatır, sohbetlerini nüktelerle, mahalli fıkralarla ve beyitlerle süslerdi... Dedikodu etmez; lâkin "Fâsıkın fısıkı âşikâr etmenin" zarûretine inanır, alçak gönüllülüğü hiçbir zaman elden bırakmaz, fakat "kibre karşı vakarı şahsiyetin zekâtı" sayardı...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

O, sıkıntılarını sezdirmezdi evlâtlarına, hep umut dolu bakardı yarına... "Ancak kâfirler istikbâlden umudunu keser" emr-i ilâhîsini dilinden hiç düşürmezdi... Yaşama sevincini çoğalttığı hânesinde neşesini hiç kaybetmezdi... O, evine gelen herkesi güler yüzle karşılar, gölgesine sığınan insanlardan sefkâtini aslâ eksik etmezdi... O'nun sofrası herkese açıktı; yetimlerin, öksüzlerin, kimsesizlerin, düşkünlerin hâmiydi... "Yediğin yok olur, yedirdiğin kalır; giydiğin yok olur, giydirdiğin kalır" fehvâsınca davranan, kelimenin kâmil mânâsıyla bir "baba adam"dı...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

O, hayat bulduğumuz vâha, akıl aldığımız dehâ, muhtaç olduğumuz sehâ; yeşerdiğimiz toprak, beslendiğimiz kaynak, piştiğimiz ocak; ruhumuzu ısıman çerâg, kalbimizi kuşatan otağ, sırtımızı yasladığımız dağ; dünya görüşümüze ferman, sıkıntılarımıza derman, sığındığımız en emniyetli limandı... O "Baba ocağı" ki, sevdâlarımıza renk, yorgun düşlerimize âhenk, ölçülerimize mihenk; alacakaranlıklara güneş, aydınlık şafaklara eş, vuslatı ertelenmiş mefkûrelerimize ateş olurdu...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

Anlatacakları çoktu çocuklarına... Babasının Yemen hâtıralarını, Maraş'ın kurtuluşu-daki kahramanlıklarını, büyük dayısının Sarıkamış'ta kalışının hikâyesini, amcasının Çanakkale Muharebeleri'nde yaptıklarını ve daha sonra "Öz yurdunda garip, öz vatanında parya" olup çektiklerini anlatırken gözleri terler, göz pınarlarından akan yaşları çocuklarına göstermemek için abdest tazelemeye giderdi...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

O, 12 Eylül 1980 öncesi yaşanan anarşi ortamında; "Vatanımın ha ekmeğini yemişim, ha uğruna kurşun" diyen evlatları olduğu ve onlarla aynı ideâlleri paylaştığı için tutuklanan, gördüğü işkence sırasında kalça kemiği kırılan, buna rağmen "Çocuklarım üç-beş kendini bilmez yüzünden devlete düşman olmasın" düşüncesiyle "Koğuştaki ranzadan düştüm, o yüzden bacağım kırıldı" diyebilme büyüklüğünü gösteren bir âkil adamdı...

Ben bir baba tanı mı ş tım;

Siyâsetle ilgilenir, Osman Bölükbaşı'ya toz kondurtmaz, memleket meselelerine kafa yorar, her gün mutlaka ajans dinler, bir-iki gün gecikmeyle gelen "Bugün", "Yeni İstanbul" ve "Bizim Anadolu" gazetelerini okurdu... Abone olduğu "Serdengeçti" ve "Millet" dergilerinin yolunu gözler, akşam ev halkıyla sohbet eder, geceleri Kur'an tilâvetinden

sonra Safahat'tan bölümler kıraat ederdi... Mehmet Akif Ersoy'a "Âkifimiz", Yunus Emre'ye "Bizim Yunus" diye hitap ederdi... Karacaoğlu'nın;

"Yıkılası şu dağların ardına,
Akıp gider bir gözleri sürmeli...
Cennet-i âlâda bir gül açılmış,
Kokup gider bir gözleri sürmeli...
Kuru kütük yanmayınca tüter mi?
Ak gerdanda çifte benler biter mi?
Vakit gemletince bülbul öter mi?
Ötüp gider bir gözleri sürmeli..."
türküsünü çok sık mırıldanır, "Mehter Marşı"nı, "Yemen Türküsü"nü,
"Kara bahtım, kem tâlihîm taşa bassam iz olur,
Başım bir Erciyes Dağı, yavru yavru yaz günleri kış olur
Ağustosta suya girsem balta kesmez buz olur,
Yüz yaşında bir yâr sevsem, yavru yavru onüçünde kız olur,
Ben feleğe neyledim, kırdı kanadımı heder eyledi yâr, yâr yâr..."
uzun havasını çok severdi...

Ben bir baba tanımiştım;

O, etrafına pozitif enerji veren bir insandı; sevgi ve anlayış timsâliydi, çehresinden tebessüm eksik olmaz, işleri yokuşa sürmez, zorluk çıkarmaz, "Bu değirmende her şey öğünür" diyerek yemek ayrımı yapmaz, fakat kadim dostu olan sigaradan aslâ vazgeçmezdi... O, benim için paha biçilmez bir kıymetti, her baba gibi dünyanın en iyi, en güzel babasıydı... Hele son yıllarda uzattığı sakalı o kadar yakışmıştı ki nûrânî yüzüne, ak sakallı bir pîr-i fânî olmuştu...

Ben bir baba tanımiştım...

Muhterem babacığım; bugün hiç yapmadığım bir işi yapıyor ve "Babalar Günü" için bu yazıyı kaleme alıyorum... Biliyoruz ki böylesi günler, kendini manevî alanda tüketen Batı'nın, maddî sahada ihyâ olmak için ihdâs ettiği günlerdir... Fakat ne hazindir ki, her alanda Batı'yı örnek alan bir toplum hâline gelmemizin/getirilmemizin tabii sonucu olarak, materyalist dünyanın ve kapitalist iştahların anaforu kapılarak "batıcı" olduk ve artan bir ivmeyle bizi "biz" yapan değerlerimizden uzaklaştık... Her geçen gün Batı'ya daha çok özendiğimiz, onları referans aldığımız için kendi medeniyet tasavvurumuzu ve kültür kodlarımızı unutmaya başladık... İnançlarımıza, düşüncelerimize, gönüllerimize, hayâllerimize bile hudut çizmeye kalkanlar; ilgilerimize de, duygularımıza da, sevgilerimize de zaman tayin eder oldular... Bunun tabii sonucu olarak çocukları kreşlere, bayanları kadın sığınaklarına, yaşlıları huzur evlerine hapsedtiğimiz gibi, zamanı da üç yüz altmış beş parçaya bölüp, bunun "bir parçasını" sizlere hasrettik (!)... Ne yazık ki, Batılılar gibi maddeleşmiş yüreklerin mağduru olmaya başlayan bizler de, hakkınızı ödemenin yolunu (!) ancak böyle bulduk... Ve bir günlük zamanı mahkûm edilmiş sınırlı duygularla, haftalara sığdırılmış ilgisiz ilgilerle kapınızı çalar olduk...

Sevgisi bir güne değil, bir ömre sığmayan, her gün yâdımızda ve duâlarımızda olan muhterem babam!.. Sizin bu dünyadan ebedî âlem göçmenizin üzerinden yıllar geçti... Bizim de ömrümüz ikindiye merhaba dedi, hazân erdi hayatımıza, gün akşama yaslanmaya yüz tuttu... Fakat, bu zaman zarfında sizi anıp, hatırlamadığımız, duâ ve niyazda bulunmadığımız bir günümüz bile geçmedi... Yüreğlerimiz çözülme yüz tuttuğunda, onları yeniden kıyama durdurmak, yeniden yürek devletimizi fethetmek için hep sizi ve sizin rehber edindiklerinizi hatırladık yıllar yılı... Ölçüsüzlüklerimizi, "değişmez temel değerlerimiz" diyerek bize öğrettiğiniz, "Kur'an ve Sünnet"le yeniden gerçek ölçüsüne kavuşturmaya çalıştık...

Hac yolunda fedâ-i cân eden muhterem babam!.. İncancımızı telkîn eden tavsiyelerinizi, "Gül" kokan nasihatlerinizi, millî kültürümüzü yansıtan sözlerinizi her an yüreğimde duyarak bu satırları kağıda döküyorum... Şiirlere

mesken olan sohbetleriniz, yüreğimize nüfûz eden sesiniz yâdımızdan hiç gitmiyor ve öğrettiğiniz hakikâtlere kulağımıza küpe olmaya devam ediyor...

Sevgili Babacığım!.. Şunu itiraf etmek istiyorum ki, sizin bize bakarken hissettiğiniz duyguları ve gözlerinizden fışkıran sevgi pırıltılarının anlamını ben ancak çocuklarım oluştuktan sonra idrâk edebildim... Sizin yanınızda küçük bir çocuk olduğumu, baba olup aynı duyguları yaşadıkdan sonra anlayabildim... Gençliğimde; "Babam bana çocuk gibi davranıyor" derken, sizi kaybedince babamın şefkât ve himmetine ne kadar muhtaç bir çocuk olduğumun şuuruna vardım... Babası olmayanın tutunacak sağlam bir dalı olmadığını ve akıl danışacak kimsesinin de kalmadığını bizâtihi yaşayarak anladım... Zirâ, babamı kaybettiğim ilk anda, yağmur altında şemsiyesi elinden alınan bir çocuğa döndüğümü, yaslandığım dağın ardından kaydığını hissettim... Ve ruhuma açılan gizli kapılardan giren hüznler, yıllar yılı bir hüzzam yağmuru olup sırlıslıkla etti gönlümü... Siz bu fânî âlemde göçünce, kolum-kanadım kırıldı, sanki dünyanın bütün yükü sırtıma bindi, kalabalıklar içinde yapayalnız kaldım... Yalnızlık, yetimlik, hicrân, hasret ve kasvet dolu duygular birbirine karıştı yüreğimde... Varlığında kıymetini bilemediğimiz değerlerimizden kıymet-i harbiyesi, ancak yokluğunda anlaşılabilir... Siz büyüklüğümüzü kaybedince dünyamızda öylesine doldurulamayacak bir boşluk oluşuyor ki, bunu ancak yaşayanlar idrak edebilir, kelimeler anlatmaya kifayet edemez... "Oğullar babaları vefât ettikten sonra gerçek mânâsıyla akıl bâliğ olurlar" cümlesini nerede okudum, ya da kimden duydum bilemiyorum ama bu sözün ne kadar doğru olduğunu şimdi çok daha iyi anlıyorum...

Bu vesileyle anne ve babası hayatta olanlara bir husûsu özellikle belirtmek istiyorum; şunu iyi biliniz ki, anne ve babanız hayatta olduğu için çok şanslısınız... Ve bu şans onlara hizmet ve hürmet ederek en iyi bir biçimde kullanmalısınız... Aksi takdirde "keşke"yle başlayan cümlelerle başbaşa kalmanız mukadder olur... Sonradan "âh" etmemek, "eyvâh" dememek, "keşke" kelimesini kullanmamak için, sizi karşılıksız seven bu insanların gönlünü fethedip, hayır duâlarını almalısınız... Zirâ, Cenâb-ı Allah, İsrâ Sûresi'nin 23 ve 24. âyet-i celîlelerinde: "Rabbî şöyle buyurdu: Allah'tan başkasına ibâdet etmeyin. Anaya babaya güzel muamele edin. Şâyet onlardan biri, ya da her ikisi yaşlanmış olarak senin yanında bulunursa, sakın onlara hizmetten yüksünme, "öf!" bile deme, onları azarlama, onlara tatlı ve gönül alıcı sözler söyle. Şefkatle, tevâzû ile kol kanat ger onlara ve şöyle duâ et: "Yâ Rabbi! Onlar küçüklüğümde beni nasıl sevgi ve şefkatle koruyup büyüttülerse, Sen de onlara mükâfat olarak merhamet buyur" diye bizleri ikâz etmiştir... Yine, öksüz ve yetim olarak ana-baba özlemiyle büyüyen Efendiler Efendisi Muazzez Peygamberimiz (sav) hadis-i şeriflerinde, "Allah'ın en çok sevdiği amelin, vaktinde kılınan namazdan sonra ana-babaya iyilik etmek olduğunu" bildirmiş ve ümmetine: "Allah'ın rızası, ana ve babayı kendisinden memnun ve hoşnut etmekle kazanılabilir."; "Ana ve babasına iyilik yaparak onların gönlünü alanlara müjdeler olsun ki, Allah onların ömürlerini bereketlendirir." diye buyurmuşlardır...

Annesi ve babası hayatta olmayanlara ise, "Gelin ey Fâtihalar, Yâsinler" demek ve onlara duâlar göndermek düşüyor... Rahmet-i Rahmân'a kavuşan bütün anne ve babaların kabirlerinin cennet bahçelerinden bir bahçe olması niyâzıyla, hayattaki anne ve babalara sağlık, sıhhat, mutluluklar diliyor ve onlara en kalbî hürmetlerimi arz ediyorum...

ATSIZ'IN ÖLÜMÜ

ABDULLAH SATOĞLU

Türkçülük ülküsünün büyük önderi, kudretli şair ve tarihçi Nihal Atsız'ı, 11 Aralık 1975 günü, beklenmedik bir anda kaybettik. 1975 yılı içinde, Arif Nihat Asya, Necdet Sançar, ve Nurettin Topçu ile birlikte, Atsız'ın da aramızda ayrılışı, Türkçülük dâvasına gönül verenleri derinden sarsmıştır.

1905'te İstanbul'da dünyaya gelen Hüseyin Nihal Atsız'ın babası, Güverte Binbaşı Mehmet Nail, dedesi Gümüşhane ilinin Torul ilçesine bağlı Midi köyünden Çiftçioglu Ahmet Beğ'dir. İlk ve orta öğrenimini çeşitli okullarda sürdüren Atsız, yüksek öğrenim için önce İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne, oradan da Askerî Tıbbiye'ye geçmiş, Ziya Gökalp'ın cenaze töreninde; o zaman milliyetçilerle diğeleri arasında çıkan kavga sebebiyle, Askerî Tıbbiye'nin üçüncü sınıfından tardolunmuştur.

Bunun üzerine, bir yandan çeşitli yerlerde çalışırken, bir yandan da Yüksek Muallim Mektebi'ni bitirmiş (1930) ve Prof. Dr. Fuat Köprülü'nün isteğine uyarak, iki yıl müddetle Edebiyat Fakültesi Türkiyat Enstitüsü'nde asistanlık yapmıştır.

O sıralarda, liselerde okutulmak üzere bastırılan 4 ciltlik tarih kitaplarında, Türk Tarih Kurumu'nun ortaya attığı nazariyelere itiraz ettiği için, Malatya Ortaokulu Türkçe öğretmenliğine, dört ay sonra da, Edirne Lisesi edebiyat öğretmenliğine tayin edildi. Edirne'de iken çıkardığı "ORHUN" dergisindeki yazılarından dolayı da, ayrıca Bakanlık ermine alındı.

Dört yıl süre ile Deniz Gedikli Ortaokulu'nda Türkçe öğretmenliğinde bulundu. Bu okula soyu karışık bazı öğrencilerin alınması yüzünden müdürle kavga etmiş ve durumu Mareşal Fevzi Çakmak'a bildirmesi üzerine, müdür emekliye sevk edilmiştir. Bundan sonra, kendisi de özel liselerde öğretmenlik yapmağa başlayan Atsız, Orhun'u da yeniden yayınladı.

İkinci Dünya Savaşı'nın son yıllarında, Türk milletinin tarihini ve mukaddesatını açıkça tahkir eden yerli "kızıl"ların azgınlıkları karşısında, resmî makamlar hayret edilecek bir kayıtsızlık gösteriyordu. Bu tahrik ve tahripler karşısında Atsız, ilgilileri uyarmak düşüncesiyle, Mart 1944 tarihli Orhun'un 15.ci sayısında, dönemin Başbakanı Şükrü Saraçoğlu'na bir "Açık Mektup" yazıyor, bir ay sonra da "İkinci Açık Mektup" yayınlıyordu.

Bu mektuplarda Saraçoğlu'na, bir zamanlar Meclis kürsüsünden ifade ettiği şu sözler hatırlatılıyordu:

"Biz Türküz. Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız. Bizim için Türkçülük bir kan mes'elesi olduğu kadar, bir vicdan ve kültür mes'elesidir.."

Başbakan bu ifadesinde gerçekten samimi ise, kızıkların yıkıcı faaliyetlerine neden göz yumuluyor ve müseccel bazı komünistler, millî müesseselerde nasıl görevlendiriliyordu? Evet, Atsız, "Açık Mektup"larında bu hususların cevabını istiyor ve Türkçülere yapılan saldırılardan örnekler veriyordu.

Bu açıklamalarından dolayı, Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından, önce Atsız'ın öğretmenlik görevine son verilmiş ve kendisine "Vatan haini" denildiği için de, Sabahattin Ali, Atsız aleyhine hakaret dâvası açmıştı.

Ankara'da 3 Mayıs 1944 günü beklenmedik olaylarla başlayan duruşmalar sonunda, 6 aya mahkûm olan Atsız'ın cezası 4 aya indirilmiş ve tecil edilmişti...Ancak milliyetçilik şuurunun şahlandırdığı binlerce gencin, lehte yaptığı nümayişler üzerine, yeniden nezarete alınmış Atsız'la birlikte, eşi Bedriye Atsız ve birçok milliyetçi genç de, "İrkçılık – Turancılık" isnadıyla tevkif edilmişlerdi.

Edward Welsband adındaki ünlü bir yazar, Milliyet gazetesinde yayınlanan "İnönü'nün Dış Politikası" başlıklı serî yazısında, bu konuda şu hükmü vermektedir:

"...Nihal Atsız'ın yayınladığı "Açık Mektup"lar fırsatını

kaçırmak istemeyen İnönü'nün, Sovyetleri teskin etmek çabası, yine başarısızlığa uğradı. İnönü, Turancıları ezerken, Sovyetlerin Türkiye'ye karşı tavrını etkilemek istemiş, ancak bunda da hayal kırıklığına uğramıştı. Ruslar, Turancıların yargılanmalarını "Maskaraca bir oyun" olarak niteliyorlardı..."

Nitekim, İstanbul'da 1 Numaralı Örfî İdare Mahkemesi'nde 7 ay devam eden duruşmalar sonunda 6,5 yıla mahkûm olmuş, fakat Yargıtay'ın kararları kökünden bozması üzerine, bu defa 2 Numaralı Örfî İdare Mahkemesi'nce beraat etmişlerdi.

Böylece, 1946 yılında serbest bırakılan Atsız, bir ara Türkiye Yayınevi'nin Tarih Neşriyatı sekreterliğinde çalışmış ve 1949'da Süleymaniye Kütüphanesi'nde görevlendirilmişti.

Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle, Haydarpaşa Lisesi edebiyat öğretmenliğine tayin edilen Atsız, sonradan kapatılan "Türk Milliyetçiler Derneği"nce, 1952'de Ankara'da düzenlenen 3 Mayıs Türkçüler Bayramı törenindeki "Türkiye'nin Kurtuluşu" konulu konferansından dolayı, öğretmenlikten alınarak, yeniden Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki görevine iade edilmiştir.

1969'da kendi isteğiyle emekli oluncaya kadar, kütüphanedeki görevinde kalan Atsız'ın, 1967'de Doğu'da baş gösteren bölücülük hareketlerinin mahiyetini açıklayan ÖTÜKEN dergisindeki yazılarından dolayı hakkında dâvâ açılmıştır. Uzun duruşmalardan sonra, bu defa da 15 ay bapsine karar verilmiş, bir süre hapiste yattıktan sonra, Cumhurbaşkanı'nca cezası affedilmiştir. Fakat değerli Türkçülerden kardeşi Necdet Sançar'ın, bir süre önce vefatı da, onun için büyük bir darbe olmuştur. Eski Türk ve bu günkü Türkistan lehçeleriyle, Farsça, Fransızca ve biraz da Arapça bilen Atsız;

*Hayatın kamçısıyla sızar derinden kanlar
Senin büyük derdinden başkaları ne anlar?
Vicdanını Paris'e Moskova'ya satanlar
Küfür diye bakarlar senin dualarına!*

tarzındaki coşkun şiirlerini "Yolların Sonu" isimli kitapta toplamıştır. Mücadelelerle dolu hayatının, sert darbelerle yıpranan elemli ve ümitsiz günlerinde, halk şiirinin çeşitli özelliklerini ve coşkun ruhunun akislerini taşıyan;

*Şu yollar bilmem ki dağ mı, ova mı,
Gitsem bulur muyum kendi yuva mı,
Kuş! Yolun nereye, bizim eve mi?
Sen götür, ben haber salamıyorum.*

*Her gece orda bir yaslanan mı var,
Sessizce kirpiği ıslanan mı var,
Uzaktan bana bir seslenen mi var?
Ne diyor? Sesini alamıyorum!*

şeklinde, oldukça güzel şiirler terennüm etmiştir.

Ayrıca; Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar – Behçetüt Tevarih – Türk Edebiyatı Tarihi (Eski Çağlar) – Edirneli Nazmi – Dalkavuklar Gecesi – Deli Kurt – Dokuz Boy Türkleri – Osmanlı Sultanları Tarihi – Türk Ülküsü adlı eserleriyle, Bozkurtların Ölümü ve Bozkurtlar Diriliyor isimli millî romanları vardır.

Madde ve mevki hırsına kendini kaptırmadan, dâvasına ve şahsiyetine en ufak bir leke sürdürmeden ve özellikle Türkçülük konusunda asla tâviz vermeden yaşayan Atsız, bir yazısında şöyle diyordu;

"Düşmana tâviz verilmez. Düşmana verilen tâviz, onun cür'etini ve iştahını artırır. Tâviz vermeyi kabul eden, hele bunda devam eden, yenilmeyi kabul etmiş demektir...Şerefliiler tâviz vermezler, Şerefîni tâvizi yoktur!"

Dersleri ve eserlerinin dışında Atsız, çıkardığı Orhun, Atsız Mecmua ve Ötüken adındaki dergilerle, bugüne kadar

olduğu gibi, bundan böyle de, Türk gençliğine, ülkü uğrunda en doğru yolu gösteren kaynak olmakta devam edecektir.

Türkçülük için özellik taşıyan; soyadının esas isimden önce kullanılması, Fransızca No: yerine (Nü:), Bey yerine de (Beğ) demeyi Atsız'dan öğrendiğimiz sıralarda, 12 Ekim 1951 tarihli Orkun dergisinin 54.cü sayısında;

*Kalplerimiz viran bizim
Hedefimiz Turan bizim!
Budur ülküm, budur sözüm
Turancıyız, Turancıyız!*

tarzındaki şiirim yayınlandığı zaman duyduğum his ve heyecanı, aynı tazelikte muhafaza etmektiyim...

Atsız, Türk Devleti'nin kuruluşunun "900.üncü Yıl Dönümü" dolayısıyla yazdığı ve her şeyden önce bir kavgalar tarihinin destanı olan eserinde, savaş ve zafer özlemini şöyle dile getiriyordu;

"Konya, Kayseri ve Sivas'daki Selçuklu âbideleri; Bursa, Edirne ve İstanbul'daki Osmanlı âbideleri de birer şaheserdir. Fakat, muhakkak ki, Malazgirt Görk Medrese'den, Niğbolu Yeşil Cami'den, Mohaç Süleymaniye'den üstündür. Mimarlık eserleri, kanlarla yazılan zaferlerden sonra doğar, millet zaferden doğar, zaferle yaşar."

Ve Atsız, 3 Mayıs "Türkçülük Bayramı"nın mânâsını izah ederken, Türk gençliğine;

"İlerde bir gün siz gençlerin, Göktürk kıyafetinde olarak, büyük padişahlarımızın türbeleri önünde yapacağınız resmi geçitlerin heybetini ve ihtişamını tasavvur ediyor musunuz?" diye soruyordu.

İşte o asil gençlik, sayın Ahmet Kabaklı'nın teşbih ve ifadesiyle, Nihal Atsız'ın telkin ettiği Türklük ülküsünün, fetih orduları halinde, sanki "Zigetvar'da Kanuni" gibi, Atsız'ın mübarek naaşını, sevgi hâlesi içinde, ebedî istirahatgâhına tevdi ediyordu...

Büyük padişahların türbeleri önündeki geçit resmine benzeyen bu muhteşem tablo, umarız ki, Atsız'ın faziletlerine karşı, içlerinde kin ve haset duygusu taşıyanlara, milliyetçi gençliğin, son bir ikazı olmuştur...

İSİMLER VE İLÇELERİN İZLERİNDE İSTANBUL'UN FOLKLORUNA DOKUNMAK-1

ANDAÇ

Şehirlerin hayatı da insanların hayatı gibidir. Yıllar şehirlerin çehresinde büyük değişiklikler yapıyor. Dünyanın en güzel şehri olduğu kadar en yaşlı şehirlerinden biri olan İstanbul da mütemadiyen değişmekte, türlü sebeplerle müesseseleri ve hususiyetleri kaybolmakta, buna karşılık yeni müesseseler ve hususiyetler kazanarak hayatına devam etmektedir.

İnsanların kaybolan tarafları gibi şehirlerin kaybolan taraflarını da, ne kadar onları muhafaza etmek istersek isteyelim, bir kere kaybolmaya yüz tuttular mı iade etmek, yeniden canlandırmak hemen hemen mümkün değildir. Tarih nasıl tespit ediliyorsa şehirlerin hayatı da tespit edilmek icap eder. Bunu da ancak âlâkalarını halkın yaşayışına, yerleşmiş âdet ve ananelere çevirmeyi çok iyi bilen folklor üstatları yapmışlardır.

Bu düşünceler altında, ilk önce İstanbul'un eski adlarına ve unvanlarına bir göz atarak yazımıza başlayabiliriz.

İlk kuruluşunda, kurucusu olan Magara Kralı Vizas'a

nispetle İstanbul'a Vizas (Bizas, Bizans), İmparator Büyük Kostantin zamanında önce Neoroma (Yeni Roma), sonra Kostantinopolis (Kostantin Şehri) denildiği tarihin ifade ettiği gerçeklerdendir. Evliya Çelebi, çeşitli milletlerin İstanbul şehrine verdikleri adları şöyle sıralamaktadır: Lâtinler: Makedonya, Süryaniler: Yankoviçe ve İskender'e nispetle Aleksandra, Yahudiler: Vizendovina, Frenkler: Yağfuriye ve Kostantin bina ettiği için Pozantiyam ve Kostantiniye, Nemseliler: Kostantinopol, Ruslar: Tekfuriye, Macarlar: Vizendovar, Lehliler: Kanaturiye, Çekler: Aliyana, İsveçliler: Herakliyan, Felemenkliler: İstefaniye, Portekizliler: Kostin, Araplar: Kostantiniyei Kübrâ, İranlılar: Kayzer Zemin, Hintliler: Tahtı Rum, Moğollar: Çakdurkan, Tatarlar: Sakalya. Ancak, Evliya Çelebi'nin verdiği bu malumatı, şüphe ile karşılayanları ve üzerinde durulacak değer ve mahiyette saymayanları haksızlıkla itham etmek doğru olmasa gerektir. Aynı doğrultuda birkaç isminden daha bahsetmek gerekirse: El Faruk, Belde-i Tayyibe, Novaroma, Mahmiye-i İstanbul (Etrafı surlarla çevrilerek düşmana karşı korunan büyük şehir.)

Birde dil bahsinde İstanbul'un giydirilmiş hallerine bakalım. Grekçe: Vizantion, Latince: Bizantium, Antoninya, Almaroma. Rumca: Konstantinopolis, İstinpolin, Megalopolis, Kalipolis. Slavca: Çargrad, Konstantingrad. Vikingce: Miklagord. Ermenice: Vizant, Stimbol, Estambol, Eskomboli. Arapça: Bizantiya, El-Mahsura, Kustantina el-uzma. Osmanlıcada: Mahsusa-i Saltanat, İstanbul, Payitaht-ı Saltanat, Südde-i Saadet, Dergah-ı Muallâ (Yüksek, yüce), Südde-i Saadet. Tefvik Fikret'in gözüyle İstanbul adına iki yakıştırmayı da vererek konuyu biraz da mizaha yaklaştıralım. "Fertût-ı musahhir" (büyücü, kocakarı, cadı) ve " Bin kocadan arta kalan bâkir".

Fetihten sonra Türkler, İstanbul'a başka başka adlar vermişlerdir, o adlar şunlardır: Kostantiniye: (Mahmiyei Kostantiniye), İstanbul. Darüssaade (Darüssaadet, Dersaadet), Deraliye (Darüdevleti Aliyyei Osmaniye), Darüssaltanat (Darüssaltanatâtüs Seniyyei Osmaniye), Darülhilâfe (Darülhilâfetül Aliyyei İslâmiye) Âsitâne (Âsitânei Saadet, Âsitânei Saltanat, Âsitânei Devleti Aliyyeyi Osmaniye, Âtaneir Aliyye). Makarrı Saltanat (saltanatın merkezi). Bu adların her birine Osmanlı paralarında, Osmanlı devrine ait senetlerde, resmî ve hususî yazılarda, eski eserlerde daima rastlamak mümkündür. Bu adların hepsi artık unutulmuştur.

Şimdi oldukça daha da gerilere giderek, Haluk Tarcan'ın, "Ön - Türk Uygarlığı" adlı kitabında da İstanbul'un adının Ow-Un dilinde Oy-Oğ anlamına gelen bir kelime olduğunu yazar. Araştırmasında Marmara bölgesinde kurulan bu Ön-Türk ödüsü yani devletin ilk kentinin adıdır der. Haluk Tarcan'a göre sıralama şöyledir. OY-OĞ, KONSTANTINOPOLİS, BİZANS, ASTAN-BOLIQ, AASİTAANE İSTANBUL.

Yazımıza eski İstanbul'un yönetiminin başlangıç ve gelişimine folklorunun eşliğinde bir göz atarak devam edelim.

Yeniçeriliğin ilgasından önce İstanbul'da "Valilik" adı altında bir makam veya memuriyet yoktu. Fetih tarihinden beri hükümet merkezi olan İstanbul'un idaresinden, emniyet ve inzibatından İstanbul kadıları sorumlu idi ki bunlara "İstanbul Efendisi" de denilirdi. İkinci Mahmut tarafından 1826 (Hicrî 1242) da yeniçeriliğin kaldırılması üzerine "İhtisap Nazırlığı" adıyla yeni bir memuriyet ihdas edilmiş ve kadıların bakmakta oldukları idare, emniyet ve inzibat işleri, nazırlarına devrolunmuştu. İhtisap nazırları, aynı zamanda yeniçeri ocağı kaldırıldıktan sonra kurulan yeni Türk ordusunun "Asakiri Mansurei Muhammediye" masrafı karşılığı olan ihtisap rüsumunun tahsili de mükellef idiler. Çok geçmeden ihtisap rüsumları da seraskerliğe verilmiş, 1846 (Hicrî 1264) senesinde de idare, emniyet ve inzibat ile ilgili vazifeleri yapmak üzere "Zaptiye Müşirliği" kurulmuştu. 1865 (H. 1282) senesinde İstanbul bir vilayet itibar edilerek Çatalca, Kartal, Gebze

(Kekbuze), Şile kazaları zaptiye müşirliğine bağlanmış, 1869 (H. 1286) senesinde İstanbul'un idaresi, emniyet ve inzibatı, adliyesi hakkında neşrolunan nizamnameye göre İstanbul vilayeti, İstanbul merkez, Beyoğlu, Üsküdar ve Çekmece sancaklarına (mutasarrıflık), Adalar, Bakırköy (Makriköy), Beykoz, Çatalca, Eyüp, Galata, Kartal, Yeniköy kazalarıyla (kaymakamlık), Küçükçekmece, Gebze, Suyolu, Şile ve Terkos nahiyelerine (müdürlük) ayrılmıştı.

1876 (H. 1293) tarihinde Mithat Paşa'nın azmi ile memleketimizde ilk defa meşrutiyet ilân olunduğu zaman, İstanbul'un ve İstanbul'a bağlı mutasarrıflık, kaymakamlık ve müdürlüklerin emniyet ve inzibat idare ve maliye işleri, İzmit, Biga ve Çatalca mutasarrıflıkları ile beraber şehremanetine bağlanmış, İstanbul merkez mutasarrıflığı lüzumsuz görülerek kaldırılmış, bununla beraber 1879 (H. 1297) senesinde İzmit ve Biga mutasarrıflıklarının şehremanetiyle ilgisi kesilmişti.

1908 (H. 1326) senesinde Meşrutiyet ikinci defa ilân olunca, Osmanlı Anayasası'nın ikinci maddesinde: "Devleti Osmaniyenin payitahtı İstanbul şehridir ve mezkûr şehrin sair Osmanlı beldelerinden ayrı olarak bir gûna imtiyaz ve muafiyeti yoktur." denilmiş olması ehemmiyetle göz önünde tutularak İstanbul'da bir vilâyet mekanizması kurulmuş ve bu mekanizmanın çalıştırılmasına şimdiye kadar devam edilmiştir. Yalnız 1930 senesinde yürürlüğe giren Belediye Kanunu gereğince İstanbul vilayeti özel muhasebesi, belediye muhasebesiyle birleştirilmiş ve İstanbul belediye reisliği vazifesi de İstanbul valiliğine verilmiştir.

Folklorunun eşliğinde Şimdi de İstanbul'un başka bir yüzüne yaklaşılim.

İSTANBUL SURLARININ KAPILARI: Eski ve yeni tarihçiler, İstanbul surlarının kapıları hakkında malûmat verirken az çok tereddüt gösteriyorlar. Bunun sebebi, bu kapılardan bir kısmının kapatılmış, bazılarının tekrar açılmış ve hemen hepsinin isminin değiştirilmiş olmasıdır. Evliya Çelebi'ye göre İstanbul surlarının yirmi yedi kapısı vardır. Galata surlarına ait kapıların sayısı on ikidir. Hatta Evliya Çelebi, bu kapılar arasındaki mesafenin kaçır adımdan ibaret olduğunu da Seyahatnamesi'nde kaydetmiştir.

AYA KAPISI: İstanbul kapılarından "Aya Kapısı"nın bu adıyla anılması, şehrin muhasarası esnasında "Aya Dede" namında birinin üç yüz Nakşibendî fakiriyle buradan kaleye hücum ederken şehit düşmesi ve bu kapının civarında gömülmüş olmasındandır. "Ayazma Kapısı"na bu namın verilmesine sebep, civarındaki dükkân ve mağazalar arasında ve kale dibinde bir ayazma bulunmasıdır. Bundan başka, Ayazma Kapısı'nda Tuğlacılar Camisi karşısında bir kabir vardır. Bu kabrin İstanbul fethinde bulunan Ayazment Beyi Ali Bey'e ait olduğu söylenir. Ali Bey, Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan'ın amcası imiş, askeriyle beraber Ayazma Kapısı önünde savaşırken abdest almak için yukarıda bahsedilen ayazmayı bu zatın kazdığını iddia edenler mevcuttur.

BAHÇE KAPISI: "Bahçe Kapısı"na eskiden "Tersane Kapısı", yahut "Güzel kapı" da denirmiş. Vaktiyle burada bir kayık iskelesi ve şimdi Hidayet Camisi'nin bulunduğu yerde kayıkhaneler ve üzerinde bekâr odaları varmış. Türlü uygunsuz hallere ve çirkin hâdiselere sahne olan bu bekâr odalarına "Melek Girmez" denildiği gibi, yakınında iki tarafında yağcı dükkânları bulunan dar sokağa da "Melek Girmez Sokağı" diyenler çokmuş. Kötü şöhreti dolayısıyla bekâr odaları ve altındaki kayıkhaneler İkinci Mahmut'un emriyle yıktırılmış ve arsalar üzerine yaptırılan Hidayet Camisi 1814 senesinde padişah tarafından açılmıştır.

Hidayet Camisi civarında eskiden Pirinççiler Çarşısı varmış. Bir sene havalanın müsaadesizliği yüzünden İstanbul'a Mısır'dan pirinç getirilememiş. Piyasada pirinç mevcudu azaldığından ihtiyatlı davranılması halka ilân edilmiş. Bu ilân üzerine telâş ve heyecana düşen İstanbullulardan her biri çokça pirinç tedarikine heveslenmiş. Pirinç kıtlığı olacak diye Kasımpaşa'dan takım takım başları hotozlu, elleri maşalı

kadınlar kayıklarla İstanbul'a gelmişler, Hidayet camisi civarındaki pirinççi dükkânlarına hücum ettikleri sırada bu kadınlardan biri, bir pirinççiye yere yatırmış, başka bir kadın da feracesi altında gizlediği bıçağı adamın göğsüne dayamış, öteki kadınlar dükkânlarda ne kadar pirinç varsa yağmaya koyulmuşlar. Vaka işitilince yeniçeri ağası Vefalı Mahmut Paşa, hemen lüzumu kadar kuvvetle Bahçe Kapısı'na gelmişse de fitneyi bastırmaya muvaffak olamamış ve bundan dolayı azledilmiş. Bahçe Kapısı'nın 1850 senesinde yıktırılmış olduğuna dair bir rivayet varsa da bunun doğruluğu veya yanlışlığı hakkında kesin bir söz söylenemez.

CİBALİ KAPISI: "Cibali Kapısı"na bu adın verilmesi "Cebe Ali" denilen zatın İstanbul'a bu kapıdan saldırmışından ileri gelmiştir. Cebe Ali, Mısır Sultanı Klado'nun şeyhi imiş, İstanbul fethinde bulunmak üzere Mısır'dan önce Bursa'ya gelmiş, at kılından bir cüppe giydiği için kendisine "Cebe Ali" derlermiş. Fatih, ordusu ile İstanbul Surlarını sardığı zaman ekmekçi başı olmuş ve bütün askere ekmek yetiştirmiş. Cebe Ali, Ok Meydanı'ndan Haliç'e indirilmiş gemilere binerek tersane önünden üç yüz derviş ile birlikte denize post sermiş, Allah diye haykırarak, tef ve kudümler çalmak suretiyle post üzerinde karşı yakaya geçmişler, surlardaki Bizanslılar bunları görünce şaşırılmışlar, karaya ayak basınca Cebe Ali ve dervişleri postlarını sudan çıkarmışlar ve Cibali Kapısı'ndan şehre hücum etmişler. İstanbul fetholunduktan sonra kerameti meydana çıktığı için Cebe Ali çok yaşamayarak vefat etmiş ve Cibali Kapısı civarında gömülmüş, yanındaki fakirler de gene o civarda yerleşerek ibadetle meşgul olmuşlar. Başka bir rivayete göre, Cebe Ali Bursa subaşı idi. Macar Kırallı Viladislas Varna Meydan Muharebesi'nde (1444) Karaca Hızır Bey tarafından öldürülmüş, kesik başı bal ile dolu bir kavanoz içine konularak Bursa'ya gönderilmişti. Cebe Ali Çelebi, kesik başı törenle karşılamış, Nilüfer Suyu'nda yıkatmış, sonra bir mızrağın ucuna taktırp sokaklarda dolaştırmıştı.

ÇATLADI KAPI: Çatladı Kapı civarında Bizanslılar devrinde dört köşe tunç bir dev sureti bulunduğunu, Akdeniz'den düşman gemileri görüldüğü zaman, bu dev suretinden ateş çıktığını ve düşman gemilerini yaktığını Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nden öğreniyoruz. Çatladı Kapı'ya yakın bir yerde her tarafı gülfidanlarıyla çevrilmiş bir merkat (mezar) vardır ki civar halkının rivayetine inanmak lâzım gelirse, bu merkadin (mezarın) sahibi İstanbul fethinde bulunan mücahitlerden "Peri" yahut "Piri Baba" adında bir zattır.

EDİRNE KAPISI: İstanbul'un ehemmiyetli kapılarından biri de Edirnekapısı'dır.

19.yüzyıl başlarında Edirne Kapısı

Edirnekapılılar, her bayram arifesinde toplu bir halde kapıdan dışarı çıkarak Şehitlik'in üst tarafında "Sır tekke" denilen yerde Kuran okur ve sevabını büyük Hakan Fâtih ile fetih ordusunda savaşanların ruhlarına hediye ederler. Bayram sabahları, bayram namazından çıkan halk gene kapının dışında

Sır tekkeye doğru yüz çevirip dua etmeyi unutmaz.

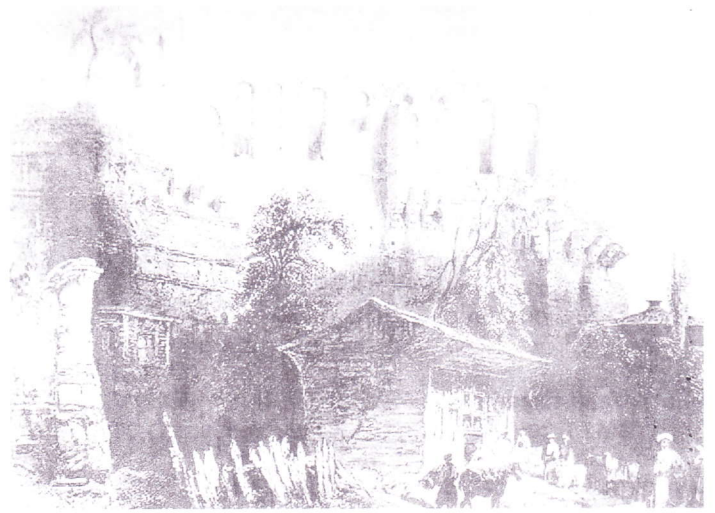
İÇERİ YENİ KAPI VE MEVLEVİHANE KAPISI: İçeri Yeni Kapi, İstanbul'un fethinden sonra açılmıştır. Bu kapiya "Cibali Yeni kapi" adı da verilir. İğri kapi, gerçekten biraz meyillidir. Fâtih'in sakabaşısı olup fetihle şehit düşen Molla Mehmet'in merkadi, (mezarı) İğri Kapi'nin hemen yanındadır. "Mevlevihane Merkadi"na bu isim, İstanbul Mevlevihanesi'nin bu kapi civarında bulunması dolayısıyla verilmiştir. Mevlevihane Kapisına "Mevlevihane Yeni Kapisı" diyenlerde vardır.

SİLİVRİ KAPI: Silivri Kapisı'nın dışında sağ tarafta "Elekli Baba" türbesi, bu türbenin karşısında ve kapının solunda "Bağdatlı Seyyit Mehmet" türbesi mevcuttur. Bağdatlı Seyyit Mehmet'in Dördüncü Murat Bağdat'ı fethettiği saatte Silivri Kapisı üzerinde otururken "Bağdat fetholundu" diye haykırarak birdenbire kendisini aşağı attığı, bu suretle keramet gösterip öldüğü rivayet edilir.

Silivri kapisı ile ilgili bulunan bu rivayeti kaydederken şu geleneğe de işaret etmek gerekir. Bayram namazlarını kılmak için Hadım İbrahim Paşa Camisi'ne gelenler, namazdan sonra topluca kale kapisından dışarıya çıkarlar, Elekli Baba'nın türbesi önünde saf halinde dururlar, aralarında hatim indirmiş olanlar hatim suresini okurlar, sevarını Silivri Kapisı mezarlığında gömülü olan öülerin ruhlarına armağan ederler. Bu iş bitince herkes koltuklarında Kuranı Kerim olduğu halde kendi yakınlarının mezarlarına gider ve Kuran okur, bu tarzda önce öüleriyle bayramlaşarak evlerine döner.

UNKAPANI KAPISI: Unkapanı Kapisı civarında, cadde üzerindeki iki bina arasında eskiden "Horoz Baba" adında bir zatın kabri vardı. Kabrin üstü açık, fakat ön tarafı yeşil boyalı demir parmaklıkla kapalı idi, başucunda küçük ve kısa bir taş mevcuttu. Yeşil boyalı olan bu taşta sarı boya ile "Horoz Baba" yazılı idi. Horoz Baba'nın mezarının mum yakılır, babanın türbedarı olmadığından mum getirenler bunu akşamüstü kendi elleriyle yakıp bırakır, mezarın temizliğiyle de civar dükkânlarda çalışanlar sevap kazanmak maksadıyla meşgul olurlardı. Horoz Baba'ya her istek için başvurulur, mezarının önünde üç ihlâs, bir Fatiha okunup ruhuna hediye edildikten sonra mum veya Kuran adanırdı. Duası kabul edilip isteği yerine gelenler, adaklarını ödeyerek Horoz Baba'ya sevindirilirdi. Halk arasında dolaşan rivayete göre Horoz Baba, Fâtih ordusunun askerlerinden idi. Her sabah horoz gibi öter, arkadaşlarını sabah namazına kaldırmış. Kendisine Horoz Baba denilmesinin sebebi bu imiş. Asıl adı Mehmet'tir. Fâtih'in ordusu ile birlikte İstanbul'a giren Horoz Baba, Elindeki kılıcı ile savaşarak mezarının bulunduğu yere gelmiş ve orada şehit olmuştur. Horoz Baba'nın merkadi civarında olması itibarıyla Unkapanı Kapisı'na "Horoz Kapisı" diyenlere de tesadüf edilir. Horoz Baba'nın mezarı Atatürk Bulvarı'nın açılması münasebetiyle kaldırılmıştır. Unkapanı Kapisı civarında bir de "Nalinci Dede" türbesi vardır. Rivayete bakılırsa, Nalinci Dede Bergamalı olup Unkapanı'nda Azaplar Camisi karşısında ahşap bir dükkânda nalıncılık etmekte imiş. Sandukasının baş tarafında destarlı Mevlevi sikkesi varmış. Buna dayanılarak Nalinci Dede'nin Mevlevi tarikatına bağlı olduğunu ileri sürmek kabildir. Ancak onun Halvetî olduğunu iddia edenler az da değildir. Türbesinin bulunduğu yere Nalinci Dede'nin Hayatında "Bal Taşı", kendisine de "Yatağan Dede" derlerdi. 1592 (H.1001) tarihinde vefat eden Nalinci Dede'nin asıl adı Mehmet ise de, bunu kısaltarak "Memi Dede" diyenler çoktur. Nalinci Mehmet Dede öldüğü gece Üçüncü Murat'ın rüyasına girmiş ona, "cenaze namazını Fâtih Camisi'nde kılmaya hazırlan, beni evime gömdür, üzerime bir türbe, yanıma bir tekke ve çeşme yaptır, dünyada elli sene su içtim" demiş. Ertesi gün Memi Dede'nin cenaze namazı Üçüncü Murat da hazır olduğu halde Fâtih Camisi'nde kılınmış, cesedi evinin bulunduğu yere gömülmüş, üzerine türbe ve yakınına bir tekke ve çeşme yaptırılmıştır. Memi Dede öldükten sonra Unkapanı'nda bir yangın çıkarak Şehzadebaşı'na kadar genişlemiş, dört tarafındaki dükkânlar yandı halde Memi Dede'nin dükkânı ateşten kurtulmuş. O zaman bu dükkânda

nalıncılık eden Hüseyin Çelebi "Benim dedemin dükkânıdır, beraber yanarım, gene çıkmam" diye yangın esnasında bir dakika bile dükkânından ayrılmamış. Yangın Unkapanı'ndan Vefa Meydanı'na kadar uzanmış, fakat en küçük parçasına bile zarar gelmeden dükkân ortada kalmış. Nalinci Hüseyin Çelebi, ateş her tarafı sardı halde hiçbir şey yokmuş gibi dükkânında çalışmasına devam etmiş. Sonradan "Bu dükkân dedemin postu döşendiği dükkândır" dermiş. Yangından sonra dükkânlar kıymetlendiğinden Küpeli adında bir Yahudi, mütevellisine birkaç para vererek nalinci Hüseyin Çelebi'yi bu dükkândan çıkartmış. Yahudi'nin dükkâna girmesinden mahalle halkı hiç memnun olmamış, Yahudi de dükkânın kepenklerini açarken düşerek ölmüş, bunun üzerine dükkânı tekrar Hüseyin Çelebi'ye vermiş. Hüseyin Çelebi sâf ve iyi yürekli bir adam olup Nalinci Memi Dede'nin türbedarı imiş. Halk, Nalinci Mehmet Dede'nin geceleri türbesinden kalkıp nalınla Üçüncü Murat'ın yaptırdığı çeşmeye kadar geldiğini ve aptest aldığını iddia eder.

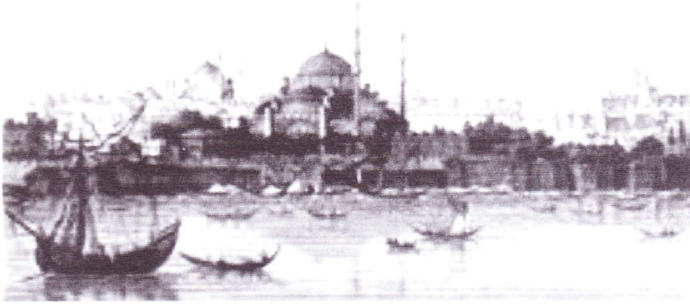

W.H.Bartleet tarafından yapılmış Yedikule Kapisı'nın Gravürü

ZİNDAN KAPISI: Zindan Kapisı'nın bir adı da "Gemicik Kapisı" dır. Kapiya "Zindan Kapisı" denilmesinin sebebi, yanında borçlarını vermeyenlerin hapis ve tevkif edildiği bir zindan bulunmasıdır. Bu zindanda halkın "Baba Cafer" dediği bir zat gömülüdür. Baba Cafer'in asıl adı "Seyyit Cafer" dir. Seyyit Cafer, Maksut adında bir arkadaşıyla ve yanlarında beş, altı yüz kişi bulunduğu halde, Abbasi Halifesi Harunürreşit tarafından elçilikle İstanbul'a gönderilmiştir. Bunların şehre girişlerinden biraz önce öteden beri Kocamustafapaşa'da kurdukları mahallede oturan Araplarla Bizanslılar arasında bir çarpışma olmuş, Müslümanlardan birçoğu şehit düşmüş, bunların cesetleri gömülmeyerek günlerce sokaklarda kalmış. Seyyit Cafer ile arkadaşı Şeyh Maksut işte bu sırada İstanbul'a gelmişler. Seyyit Cafer arkadaşıyla beraber Bizans İmparatorunun huzuruna çıktıkları zaman şehitlerin böyle sokak ortalarında bırakılmasından dolayı Seyyit Cafer imparatora hayli şiddetli sözler söylemiş. Bundan müteessir olan imparator, kendisini şimdi yatmakta olduğu zindana attırmış. Seyyit Cafer bu zindanda zehirlenerek öldürülmüş. Hâlbuki arkadaşı Şeyh Maksut, sakın ve herkesin mizacına göre hareket etmesini bilen bir kimse olduğundan İmparator'dan izin alarak yanındaki adamlarının yardımıyla şehitleri gömdürmeye muvaffak olmuş.

Başka bir rivayete göre, Şeyh Zindani Abdürrauf Samedani adında bir zat İstanbul muhasarasında bulunmuş ve Zindan Kapisı'nın şehre girmiştir. Bunun için bu kapıda Zindan Kapisı denilmiştir. Halife Harunürreşit zamanında elçilikle Bizans'a gönderilip bu zindanda zehirlenerek öldürülen Baba Cafer, Şeyh Zindani Abdürrauf Samedani'nin ceterlerinden dir. Şeyh Zindani, İstanbul fethedildikten sonra kendi yeşil sarığını çıkararak Baba Cafer'in başucuna koymuş, yetmiş sene bu

zindanda onun türbedarlığını yapmıştır. Baba Cafer'in türbesi yeniçeriliğin ilgasından sonra ikinci Mahmut tarafından tamir ettirilmiş, bu münasebetle Zindan Kapısı'na da "Hazreti Cafer Kapısı", yahut "Bâbı Caferî" adı verilmiştir. Baba Cafer'in eskiden beş türbedarı vardı, bunlar vazifelerini nöbetle yaparlardı. İstanbul kadınları Baba Cafer türbesine çok bağlıdır. Bir kadın çocuk doğurmadan önce bir deste mum alarak buraya gelir ve türbedara okunurdu, bundan başka çocuğuna ilk giydireceği çamaşırı da bohça içinde doğuma kadar türbede bırakırdı. Çocuk doğup sekiz, dokuz yaşına gelinceye kadar senede hiç olmazsa bir defa buraya getirilerek türbedara okutturulur ve tespihten geçirilirdi. Hususiyile yaramaz çocukların Baba Cafer türbedarına okutturulmadıkça huysuzluktan vazgeçmeyeceğine inanılırdı.

19.Yüzyıl başlarında Benoist'in yaptığı İstanbul'un Genel gravürü

ANTALYA ŞEHRENGİZİ

M.NİHAT MALKOÇ

Tünek Tepesi'nden bak, bayram etsin gözlerin
İlmek ilmek çözülsün düne dair gizlerin
Şairin nazarında dile gelsin Antalya!...
Köprülü Kanyonu'nda güle gelsin Antalya!...
Akdeniz'in incisi, bir dünya kentidir o!...
Hiçbir şehre benzemez yalnızca kendidir o!...

Kaleiçi'nde zaman girift bir bilmecedir
Hasret Muratpaşa'da ateşin bir hecedir
Hayal içre yüzerken güneş öper camları
Tadına doyum olmaz Akdeniz akşamları
Güneş tebessüm eder Beydağlarına karşı
Günün ilk ışığıyla ayağa kalkar karşı

Akşam keyif çayında efkâr deme karışır
Bugünün Antalya'sı mâzisiyle barışır
Hasretin yangınında yanar kadim resimler
İdrakin aynasından geçer bütün isimler
Torosların gülüdür, tarihî çınardır o!...
Yeryüzü cennetidir, duru bir pınardır o!...

Efkârlı bir türküdür, dilimdeki ezgidir
İzini iz eyledim, alınımdaki yazgıdır
Güzellik gören gözde, bakışında saklıdır
Emsalsiz güzelliği nakışında saklıdır
Karanlık gecelerde çıramızı yakandır
Muhabbet çeşmesidir, içimize akandır

Eser bir munis rüzgâr huzur iklimlerinden
Gökkuşağı gülümser Barak kilimlerinden
Yüreğimize değer Muratpaşa'da ezan
Tükenişin remzidir Tekirova'da hazan
Perge canlı bir tarih, uykuya yatmış zaman
Hüzün fırtınaları, yaman esiyor yaman

Ayın şavkı düşünce karanlık gecelere
Sana duyduğum sevgi sığar mı hecelere?
Bir dünya cennetisin, İrem'i andırırsın
Uzağına düşeni hasretle yandırırırsın
Koyların masmavidir, berraktır denizlerin
Gönüllerden silinmez bıraktığın izlerin

Olympos kâdim şehir, tarih bize gülümser
Mâzimize götürür burda bizi her eser...
Ülkemin gözbebeği, canımdan özge cansın
Diriliş muştususun, tükenmez heyecansın
Dolup taşar dört mevsim ören yerlerin senin
Sımsıcaktır güneşi gören yerlerin senin

Kaleiçi'nde her gün tarihin nabzı atar
Akdeniz'in mavisini, hayata hayat katar
Saat Kulesi'nde ân, mâziye akar durur
Bir alevdir Aspendos, hasreti yakar durur
Gönül göğümde hilâl, Akdeniz'in kızsın
Hasretin koyu demi, ebedî bir sızısın

Mâziden izler taşır Alanya'nın kalesi
Zifiri gecelere düşer ay'ın şulesi
Dünyalara değişmem toprağını, taşını
Mevlâm öne eğmesin göge değen başını
Akdeniz'in yıldızı, aydan arıdır yüzün
Geceler cıvıl cıvıl, bir başkadır gündüzün

Gönlüme düşen cemre, ey Akdeniz güzeli!...
Muhabbetim daimdir, ebedî ve ezeli...
Ceddinden yadigârdır her bir taşın, toprağın
Kökü bütünleşmiştir çınardaki yaprağın
Etle tırnak misali; yurdum, yuvamsın benim
Çöllerde yitirdiğim özge Leylâ'msın benim

Huzur için başka bir mekân aramam asla
Kepez ruh ikizimdir, ayrı duramam asla
Burcu burcu kokarsın, sevdamin adı şehir!...
Yanı başında olmak, gönlün muradı şehir!...
Mavi yolculuklarda ciğerler bayram eder
Kekova'yı bir görsen, yürekte kalmaz keder

Gece, ay ışığıyla dağılır karanlıklar
Bir ömür unutulmaz Lara'da yârânlıklar
O eşsiz endamınla büyölürsün gözleri
Her derdin ilacıdır, zaman çözer gizleri
Medeniyet beşiği, son sığınağım, dalya!...
Şehrengizler güzeli, mavi gözlü Antalya!...

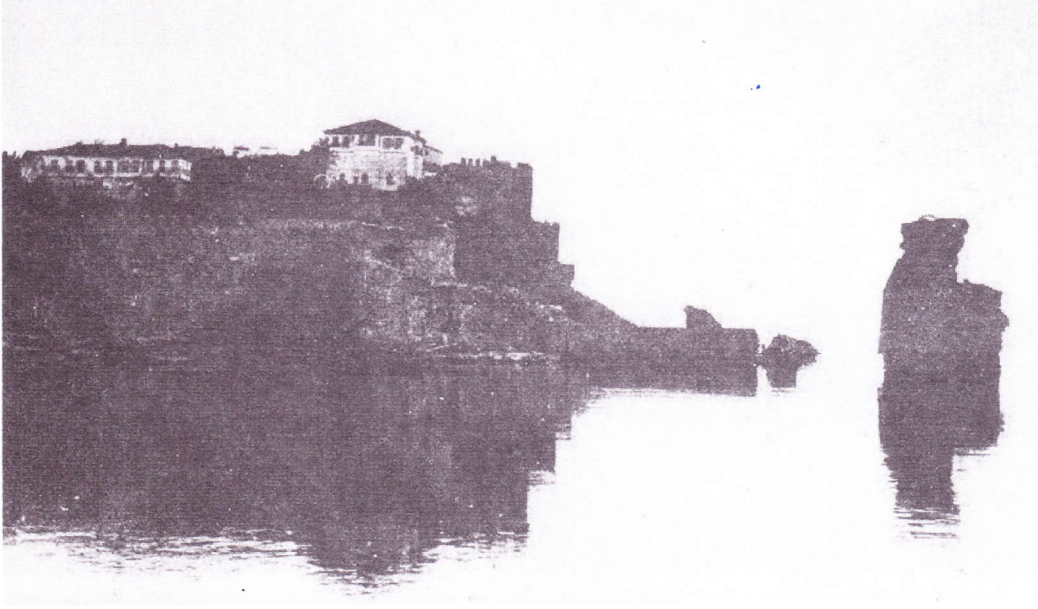
Yeni günü müjdelers, ufkunda batan güneş
Vuslatına göz kırpar içimizde kor ateş
Halay çeksün güzeller, raks etsin leyl ü nehâr
Zemherinin ardından gelsin gül yüzlü bahar
Güzellik uykusunda yarım kalmamın rüyan!...
Çok uyumak gaffettir, uyan ey şehir uyan!...

Vuslatın eşiğinde bağrıma bastığımsın
Hicran ateşlerinde baruttan yastığımsın
Dünyaları verseler vermez seni bu deli!...
Hasret nöbetindeyim Pamfilya'dan gideli
Canımdan içre cansın, sol yanımda atansın
Bayrağın gölgesinde yekpare bir vatansın.

ANTALYA'DA KÜLTÜR VE FOLKLORÜN İZLERİ

(Devam)

Yenikapı sakinleri, birbirlerine karşı belli bir saygı ve sevgi çerçevesi içerisinde hayatlarını idame ettirirlerdi. Sokaklardan zaman zaman geçen satıcılardan başka pek ses duyulmazdı. Yenikapı Caddesi'nin arka taraflarına yerleştirilen Selanik göçmeni Roman vatandaşlar ise kendi dünyalarını yaşarlar, kendi aralarında eğlenirlerdi. Antalya'ya gelen Roman vatandaşların bir kısmı da Kaleiçi'nde Yanık Hastahane mıntıkasında idiler. Aralarında akrabalık bağları bulunması ya da hemşehri olmaları hasebiyle birbirlerine gidip gelirlerdi. Her ne kadar bir kısmı yine buralarda yaşıyor ise de onlar da çoğalıp sağa sola yayıldılar.

Yanık Hastahane (soldaki yapı)

Yenikapı'nın renkli bir siması vardı. Melek Hanım... Nev-i şahsına münhasır bir kimseydi. Genelde yüksek sesle konuşur, pervasız mizaçlıydı. Koyu bir Demokrat Partili idi. Demokrat Parti'nin seçimleri kazandığı günlerde evinin önünde davul-zurna çaldırır, naralar atardı. Rahmetli Menderes'in Antalya'ya gelişinde Karaalioğlu Parkı girişinde bulunan Belediye Binası önünde toplanan kalabalığın arasında bulunan Melek Hanım, Menderes'in boynuna sarılıp yanaklarından öpmüştü. Ona yüksek sesle iltifatlı sözler söylemişti. O esnada yakınlarında bulunduğum için görmüş olduğum bu tablo hâlâ gözlerimin önündedir.

(Devam edecek)

Antalya Halk Evi (Sonraları Belediye binası oldu.)

NEWSPAPER